

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Κ.Ο.Α.Π.)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (C.A.P.O.)

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ

**ΕΘΝΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ (ΕΠΣΑ) –2019-2023**

ΜΕΤΡΟ ΕΠΣΑ 3α

«Επενδύσεις στις Οινοποιητικές Επιχειρήσεις»

10η Προκήρυξη

Απρίλιος 2021

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ 2019-2023
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΡΓΙΑΣ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΚΟΑΠ - ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ – ΜΟΝΑΔΑ ΚΟΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΓΟΡΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή / Νομική βάση.....	3
2. Σκοπός του Μέτρου.....	4
3. Χρηματοδότηση του Μέτρου	4
4. Δικαιούχοι.....	4
5. Περιοχές εφαρμογής	5
6. Περίοδος εφαρμογής.....	5
7. Επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις	5
8. Φορείς Υλοποίησης του Μέτρου	6
9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου.....	7
10. Προϋποθέσεις Συμμετοχής και Κριτήρια Επιλεξιμότητας	8
11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης.....	9
12. Επιλέξιμες δαπάνες	10
13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες.....	15
14. Διευκρινίσεις.....	15
15. Υποβολή Αιτήσεων Συμμετοχής	20
16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων και Κριτήρια Προτεραιότητας	21
17. Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης.....	24
18. Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής	24
19. Καταβολή της ενίσχυσης.....	26
20. Ποινές / Κυρώσεις.....	27
21. Αλλαγές σε Δράσεις των Δικαιούχων (Ήσσονος και Μείζονος Σημασίας)	29
22. Πρόδηλα σφάλματα	30
23. Παρατυπίες	31
24. Προστασία Προσωπικών Δεδομένων	31
25. Δημοσιοποίηση των στοιχείων των δικαιούχων στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy).....	33
26. Εκ των Υστέρων Έλεγχος.....	34
27. Ενστάσεις.....	35
28. Ηλεκτρονική Ενημέρωση	36
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	37
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	48

1. Εισαγωγή / Νομική βάση

Η έκδοση του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής-Ενημέρωσης Αιτητών γίνεται με βάση τον περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο 214(Ι) του 2020 και έχει σκοπό την ενημέρωση των αιτητών για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν για τη συμμετοχή τους στο Μέτρο ΕΠΣΑ 3α-Επενδύσεις στις Οικοποιητικές Επιχειρήσεις.

Η εφαρμογή του Μέτρου διέπεται από:

- τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013 «σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και τους σχετικούς εκτελεστικούς του Κανονισμούς στο εξής καλούμενος Καν. (ΕΕ) 1306/2013».
- τον Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 907/2014 της Επιτροπής της 11^{ης} Μαρτίου 2014 «για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τις εγγυήσεις και τη χρήση του στο εξής καλούμενος Καν. (ΕΕ) 907/2014».
- τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 908/2014 της Επιτροπής της 6^{ης} Αυγούστου 2014 «για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τους κανόνες σχετικά με τους ελέγχους, τις εγγυήσεις και τη διαφάνεια στο εξής καλούμενος Καν. (ΕΕ) 908/2014».

Επιπρόσθετα, τη νομική βάση του Μέτρου αποτελούν:

1. Ο **Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου** της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου στο εξής καλούμενος Καν. (ΕΕ) 1308/2013».
2. Ο **Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1149/2016 της Επιτροπής** της 15^{ης} Απριλίου 2016 «για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα εθνικά προγράμματα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 555/2008 της Επιτροπής στο εξής καλούμενος Καν. (ΕΕ) 1149/2016».
3. Ο **Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1150/2016 της Επιτροπής** της 15^{ης} Απριλίου 2016 «για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα εθνικά προγράμματα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα στο εξής καλούμενος Καν. (ΕΕ) 1150/2016».

Όλοι οι πιο πάνω Κανονισμοί καθώς και μια σειρά κατ' Εξουσιοδότηση και/ή Εκτελεστικών Κανονισμών της Επιτροπής με προσωρινές παρεκκλίσεις που θεσπίζονται όσων αφορά ορισμένα έκτακτα Μέτρα Στήριξης του αμπελοοινικού τομέα για την αντιμετώπιση της

διαταραχής της αγοράς λόγω της πανδημίας COVID-19, εφαρμόζονται ως έχουν και όπως αυτοί τροποποιούνται ή αντικαθίστανται.

2. Σκοπός του Μέτρου

Σύμφωνα με το άρθρο 50 (1) του Καν. (ΕΕ) 1308/2013, οι δράσεις και οι υποκείμενες ενέργειες για τις οποίες εφαρμόζεται η στήριξη σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Στήριξης του Αμπελοοινικού Τομέα της Κύπρου (ΕΠΣΑ), συνίστανται στην παροχή στήριξης για υλικές ή άυλες επενδύσεις σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποιίας, καθώς και σε δομές και εργαλεία εμπορίας. Οι εν λόγω επενδύσεις αποσκοπούν στη βελτίωση της συνολικής απόδοσης της επιχείρησης και στην προσαρμογή της στις απαιτήσεις της αγοράς, καθώς και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της. Αφορούν επίσης την παραγωγή ή την εμπορία των αμπελοοινικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα VII μέρος II του Καν. (ΕΕ) 1308/2013 (**Παράρτημα I του παρόντος Εγχειριδίου**). Ανάμεσα στους στόχους του Μέτρου συγκαταλέγεται και η βελτίωση της εξοικονόμησης ενέργειας, της συνολικής ενεργειακής απόδοσης και των βιώσιμων διεργασιών.

3. Χρηματοδότηση του Μέτρου

Το Μέτρο χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και περιλαμβάνεται στον Πρώτο Πυλώνα της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ). Το Μέτρο περιλαμβάνεται στο ΕΠΣΑ για την περίοδο 2019-2023. **Η εν λόγω προκήρυξη αφορά χρηματοδότηση ύψους €1.650.000 με δυνατότητα εκταμίευσης από 16 Οκτωβρίου 2021 και εντεύθεν (μέχρι δηλαδή 15 Οκτωβρίου 2023).**

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η καταληκτική ημερομηνία των Ενωσιακών Προγραμμάτων Στήριξης στον Αμπελοοινικό Τομέα (ΕΠΣΑ) είναι στις 15/10/23, η ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων θα πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο μέχρι τις **31/05/23**.

Η Διαχειριστική Αρχή δύναται να τροποποιεί και να προσαρμόζει αναλόγως τη διαθέσιμη Ενωσιακή ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 2(2) του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1150 και το άρθρο (1)(1)(β) του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2017/256.

Σύμφωνα με το άρθρο 50(2)(β) του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013, δεν παρέχεται στήριξη σε προβληματικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (2014/C 249/01).

4. Δικαιούχοι

Σύμφωνα με το άρθρο 32 του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149 της Επιτροπής, δικαιούχοι της Ενωσιακής ενίσχυσης είναι υφιστάμενες και νέες οινοποιητικές επιχειρήσεις που παράγουν ή διαθέτουν στο εμπόριο τα προϊόντα που αναφέρονται στο μέρος II του παραρτήματος VII του Καν. (ΕΕ) 1308/2013, οργανώσεις παραγωγών, ενώσεις δύο ή περισσότερων παραγωγών ή διεπαγγελματικές οργανώσεις.

Δεν είναι Δικαιούχοι του Μέτρου, οι οινοποιητικές επιχειρήσεις (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που ασχολούνται **αποκλειστικά** με τη διάθεση στο εμπόριο προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα (οινέμποροι) και οι οποίες **δεν κατέχουν** οινοποιεία/οξοποιεία, ξυδιού από οίνο ή **δεν έχουν** τεκμηριωμένη σύνδεση με αυτά.

Στην περίπτωση που οι οινέμποροι δεν κατέχουν οινοποιεία/οξοποιεία ξυδιού από οίνο, η σύνδεση τους με αυτά μπορεί να τεκμηριωθεί ως ακολούθως:

(α) ο οινέμπορος να ελέγχεται από οινοποιεία/οξοποιεία ξυδιού από οίνο (νομικά πρόσωπα), τα οποία κατέχουν από μόνα τους ή από κοινού πέραν του 50% του μετοχικού κεφαλαίου του εν λόγω οινεμπόρου.

(β) ο οινέμπορος να ελέγχεται από νομικά ή/και φυσικά πρόσωπα, τα οποία μετέχουν στο κεφάλαιο οινοποιείων/οξοποιείων ξυδιού από οίνο με ποσοστό τουλάχιστον 50%.

Σύμφωνα με το άρθρο 50 (2) του Καν. (ΕΕ) 1308/2013, οι πιο πάνω δικαιούχοι διαχωρίζονται σε τρεις (3) κατηγορίες για τις οποίες διαφοροποιείται το ποσοστό επιδότησης:

- ❖ **Κατηγορία Δικαιούχων Α:** Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία των ΜΜΕ όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με ημερομηνία 06/05/2003 και αριθμό 2003/361/Ε (Παράρτημα II).
- ❖ **Κατηγορία Δικαιούχων Β:** Επιχειρήσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από τον Τίτλο I, άρθρο 2, παράγραφος 1, της εν λόγω Σύστασης, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ.
- ❖ **Κατηγορία Δικαιούχων Γ:** Επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν περισσότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ.

5. Περιοχές εφαρμογής

Η υλοποίηση των επενδύσεων πρέπει να γίνει στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

6. Περίοδος εφαρμογής

Η εφαρμογή της παρούσας προκήρυξης θα καλύπτει την οικονομική περίοδο 16/10/2020-15/10/2023 ανάλογα με την ολοκλήρωση των επιλέξιμων δράσεων. Η πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων συμμετοχής θα γίνει για την περίοδο **08/04/21 μέχρι 02/07/21**.

7. Επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις

- (i) Η κατασκευή, η απόκτηση ή η βελτίωση της ακίνητης περιουσίας (όπως φαίνεται στην παράγραφο 12.1).

- (ii) Η αγορά καινούργιων μηχανημάτων/εξοπλισμού, επίπλωσης, λογισμικού κ.α. όπως φαίνονται στην παράγραφο 12.2, με ανώτατο όριο την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου.
- (iii) Τα γενικά έξοδα που συνδέονται με τις επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναλύονται στις παρ. 12.1 – 12.3 και οι οποίες υλοποιούνται στα πλαίσια των δράσεων 7(i) και 7(ii) όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και εμπειρογνομόνων, κόστος εκπόνησης μελετών, απόκτησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αδειών εκμετάλλευσης/χρήσης, υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν τα υπό αναφορά ενσώματα περιουσιακά στοιχεία και συνολικά δεν θα υπερβαίνουν το 12% της αξίας τους.

Σημειώνεται ότι, η αμοιβή συμβούλων για την ετοιμασία τεχνοοικονομικής μελέτης είναι επιλέξιμη δαπάνη νοουμένου ότι απαιτείται με βάση τις πρόνοιες του Μέτρου. Τονίζεται πως το κόστος ετοιμασίας του φακέλου της αίτησης συμμετοχής **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη.

Άλλα έξοδα τα οποία συνδέονται με τη σύμβαση μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, τα έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, τα γενικά έξοδα και τα ασφάλιστρα δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.

8. Φορείς Υλοποίησης του Μέτρου

8.1 Διαχειριστική Αρχή

Το Τμήμα Γεωργίας του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος είναι η Διαχειριστική Αρχή του Εθνικού Προγράμματος Στήριξης του Αμπελοοινικού Τομέα 2019 - 2023.

8.2 Αρμόδια Υπηρεσία Εφαρμογής του Μέτρου

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) δυνάμει της εξουσίας που του παρέχει ο Ν. 64(I) /2003 έχει αναθέσει την εφαρμογή του Μέτρου στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ) βάσει Συμφωνίας Αναδοχής. Αρμόδια Υπηρεσία για την υλοποίηση του Μέτρου έχει οριστεί η Υπηρεσία Βιομηχανίας & Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ.

Συγκεκριμένα η Αρμόδια Υπηρεσία αναλαμβάνει:

- i. Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων αναφορικά με όλα τα θέματα που σχετίζονται με το Μέτρο.
- ii. Τη διανομή του αναγκαίου υλικού.
- iii. Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής και την παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώριση των αιτήσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων παραστατικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη του Μέτρου.
- iv. Την αξιολόγηση και ένταξη των αιτήσεων στο Μέτρο αφού διαπιστώσει ότι πληρούν τις τυπικές πρόνοιες και προϋποθέσεις του Μέτρου.
- v. Τη διενέργεια επιτόπιων και διοικητικών ελέγχων.
- vi. Την ευθύνη των ενδιάμεσων πιστοποιήσεων και της πιστοποίησης ολοκλήρωσης των έργων.

- vii. Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και την προώθηση των αιτημάτων πληρωμής προς τον ΚΟΑΠ.
- viii. Την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων για μια πενταετία από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας.
- ix. Τον έλεγχο των εκθέσεων προόδου για την πληρωμή των επιχορηγήσεων
- x. Την τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στο Μέτρο
- xi. Την ετοιμασία και υποβολή στον Επίτροπο του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών γραπτών εκθέσεων για την πρόοδο εφαρμογής του Μέρους και για τους σχετικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν.

8.3 Αρμόδια Αρχή Πληρωμών

Αρμόδια Αρχή για την πληρωμή των χρηματοδοτικών ενισχύσεων θα είναι ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) ο οποίος δύναται να διενεργεί έλεγχο για την πιστή εφαρμογή του Μέρους καθώς και συνεχή επίβλεψη του Αναδόχου για την ορθή εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών που αναφέρονται στο Εγχειρίδιο Εφαρμογής-Διαδικασιών. Η τελική έγκριση, η καταβολή και η λογιστική καταχώρηση της πληρωμής γίνεται από τον ΚΟΑΠ.

8.4 Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης (ΕΑΒ)

Οι αξιολογήσεις και βαθμολογήσεις των υποβαλλομένων αιτήσεων διενεργούνται από τριμελή Επιτροπή Λειτουργών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας που θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου. Εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Βιομηχανίας & Τεχνολογίας θα προεδρεύει της Επιτροπής. Στην Επιτροπή θα μπορούν να παρευρίσκονται ως παρατηρητές και εκπρόσωποι του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών.

Η Επιτροπή κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται και τα τρία μέλη της και το έργο της υποστηρίζεται με Λειτουργούς της Αρμόδιας Υπηρεσίας. Οι Λειτουργοί που απαρτίζουν την Επιτροπή και εγκρίνουν επενδύσεις στο πλαίσιο των αιτήσεων, είναι διαφορετικά άτομα από αυτά που διενεργούν τους διοικητικούς ελέγχους των αιτήσεων.

Ο εύλογος χαρακτήρας των δαπανών θα αξιολογείται από την εν λόγω Επιτροπή, η οποία διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιόν της. Για όλες τις επενδύσεις θα πρέπει να υποβάλλονται προσφορές. Για τις επενδύσεις αξίας πάνω από €30.000 θα πρέπει να υποβάλλονται δύο προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές. Ο αιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με την χαμηλότερη τιμή αλλά ως επιλέξιμο κόστος θα θεωρηθεί το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς.

9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης του Μέρους

Τα στάδια υλοποίησης του Μέρους είναι:

- ❖ Η δημόσια πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για συμμετοχή στο Μέτρο. Η προκήρυξη του Μέρους γίνεται σε συνεργασία του ΚΟΑΠ, του ΥΕΕΒ και της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠΣΑ 2019-2023 (Τμήμα Γεωργίας), η οποία ανακοινώνεται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

- ❖ Η εξέταση, αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλόμενων αιτήσεων σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέτρου.
- ❖ Οι αιτήσεις θα αξιολογούνται άμεσα, με βάση την ημερομηνία υποβολής τους. Αυτές που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τυγχάνουν περαιτέρω εξέτασης/αξιολόγησης με βάση βαθμονομημένα κριτήρια προτεραιότητας. Μια αίτηση για να θεωρηθεί τελικώς επιτυχής και να τύχει ενίσχυσης μέχρι την εξάντληση του διαθέσιμου προϋπολογισμού, θα πρέπει να έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον το 40% των βαθμών στα κριτήρια προτεραιότητας που έχουν τεθεί.
- ❖ Η ένταξη των αιτήσεων που θα επιλεγούν στο Μέτρο, με επικύρωση των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των αιτήσεων από το Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ, σύμφωνα και με το διαθέσιμο κονδύλι.
- ❖ Η υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης από όσοι τελικά εντάχθηκαν στο Μέτρο.
- ❖ Η υποβολή αιτημάτων καταβολής της ενίσχυσης και ο έλεγχος υλοποίησης των επενδύσεων.
- ❖ Η αποστολή των εγκριμένων αιτημάτων πληρωμής στον ΚΟΑΠ για τον τελικό έλεγχο τους, την καταβολή της ενίσχυσης και τη λογιστική καταχώρηση των χρηματοδοτικών πράξεων.

10. Προϋποθέσεις Συμμετοχής και Κριτήρια Επιλεξιμότητας

10.1 Προϋποθέσεις Συμμετοχής

10.1.1 Δικαίωμα συμμετοχής στο Μέτρο έχουν οι επιχειρήσεις που ορίζονται ως «Δικαιούχοι» στην παράγραφο 4 του παρόντος Εγχειριδίου.

10.1.2 Επιχείρηση που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις ίδιες επενδύσεις δεν δικαιούται χορηγία από το παρόν Μέτρο.

10.1.3 Κάθε πρόσωπο (νομικό ή φυσικό) υποβάλλει, για κάθε προκήρυξη, μία αίτηση συμμετοχής μόνο.

10.1.4 Αίτηση επιχείρησης που έχει οριστική καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου για δόλο, απάτη ή/ και άλλο αδίκημα, που συντελέστηκε σε σχέση με οποιοδήποτε προηγούμενο Σχέδιο Χορηγιών ή απόφαση του ΚΟΑΠ για τον αποκλεισμό της για τρία (3) χρόνια από τη συμμετοχή της στο Μέτρο, θα απορρίπτεται χωρίς περαιτέρω εξέταση, εκτός και αν έχουν παρέλθει τρία (3) χρόνια από την ημερομηνία της εν λόγω καταδικαστικής απόφασης ή απόφασης του ΚΟΑΠ.

10.1.5 Σύμφωνα με το άρθρο 50(2)(β) του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013, **δεν θα επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις** κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (2014/C 249/01).

10.1.6 Με βάση το άρθρο 43 του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149 και το άρθρο 27 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1150, καμία εργασία δεν μπορεί να τύχει στήριξης αν έχει συμπεριληφθεί για στήριξη στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013. Σημειώνεται

ότι από το ΠΑΑ 2014 – 2020 έχουν εξαιρεθεί οι επενδύσεις που αφορούν στον αμπελοοινικό τομέα.

10.1.7 Το έντυπο αίτησης συμμετοχής θα πρέπει να είναι επαρκώς συμπληρωμένο, οι αιτούμενες δράσεις να είναι σαφώς καθορισμένες και να περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος το οποίο θα πρέπει να φαίνεται στο σχετικό πίνακα επενδύσεων που θα υποβάλλεται τόσο σε έντυπη μορφή όσο και σε ηλεκτρονική μορφή.

Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά / έγγραφα (π.χ. προσφορές, στοιχεία τεκμηρίωσης της χρηματοδότησης της επένδυσης κ.λ.π) που καθορίζονται στο ΜΕΡΟΣ II του εντύπου αίτησης και όπου απαιτείται, τεχνοοικονομική μελέτη (**το Παράρτημα I του εντύπου της αίτησης είναι σχετικό**) που να έχει εκπονηθεί από επαγγελματικό γραφείο το οποίο ειδικεύεται στον τομέα αυτό (π.χ. μέλος του Συνδέσμου Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου κλπ).

Η τεχνοοικονομική μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις νέες επιχειρήσεις και για υφιστάμενες όταν το επενδυτικό πρόγραμμα είναι πέραν των **€150.000** ή περιλαμβάνει μετεγκατάσταση της μονάδας ή όταν μια επιχείρηση θα δραστηριοποιηθεί σε νέο (επιλέξιμο) τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από το Μέτρο.

10.2 Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 35 του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1149 της Επιτροπής καθορίζονται τα ακόλουθα **υποχρεωτικά κριτήρια επιλεξιμότητας των αιτήσεων**:

- οι προτεινόμενες δράσεις και οι υποκείμενες ενέργειες τους είναι σαφώς καθορισμένες, περιγράφουν τις προτεινόμενες επενδύσεις και περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος
- διαβεβαιώσεις ότι οι δαπάνες δεν υπερβαίνουν τις κανονικές τιμές της αγοράς
- εγγυήσεις ότι οι δικαιούχοι έχουν πρόσβαση σε επαρκείς τεχνικούς και χρηματοδοτικούς πόρους ώστε να διασφαλιστεί ότι η δράση υλοποιείται αποτελεσματικά και ότι η αιτούσα επιχείρηση δεν συνιστά προβληματική επιχείρηση.
- η συνεκτικότητα μεταξύ των προτεινόμενων στρατηγικών και των τεθέντων στόχων και ο πιθανός αντίκτυπος και η συμβολή στη βελτίωση των συνολικών επιδόσεων της επεξεργασίας ή της εμπορίας και η προσαρμογή τους στις απαιτήσεις της αγοράς, καθώς και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας τους.

Οι αιτήσεις για να είναι επιλέξιμες για περαιτέρω εξέταση/ βαθμολόγηση από την Αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης, θα πρέπει να ικανοποιούν όλα τα πιο πάνω κριτήρια (η παρ. 16 είναι σχετική).

11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης

11.1 Το ανώτατο ποσοστό της ενίσχυσης ανέρχεται στο **40%** των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία **Δικαιούχων Α**, στο **20%** των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία **Δικαιούχων Β** και στο **15%** των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία **Δικαιούχων Γ** και το ανώτατο ποσό χορηγίας ανέρχεται στις **€150.000** για όλες τις κατηγορίες Δικαιούχων. Σε περίπτωση που μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης όλων των αιτήσεων παραμείνει

αδιάθετο ποσό, **το μέγιστο ποσό χορηγίας θα δύναται να διαφοροποιηθεί προς τα πάνω, με βάση τη σειρά υποβολής της κάθε αίτησης.**

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 50 (4) του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013, η συνεισφορά της Ένωσης για την αντιμετώπιση της διαταραχής της αγοράς στον αμπελοοινικό τομέα λόγω της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που συνδέονται με αυτήν, **ανέρχεται στο 50% των επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών** δυνάμει του άρθρου 9 του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2020/592, η ισχύς του οποίου παρατείνεται έως τις 15/10/21, βάσει των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής να εκδίδει κατ' Εξουσιοδότηση πράξεις με τις οποίες συμπληρώνει τον εν λόγω Κανονισμό. Ισχύει για ενέργειες που επιλέγονται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Κανονισμού και το αργότερο έως τις 15/10/21, **δηλαδή για τις Συμφωνίες Δημόσιας Ενίσχυσης που θα υπογράψουν μέχρι 15/10/21.**

Υπογραμμίζεται ότι, η έκτακτη προσωρινή αύξηση της Ενωσιακής ενίσχυσης λόγω της πανδημίας **αφορά όλες τις κατηγορίες των Δικαιούχων και ισχύει για Συμφωνίες που θα υπογραφούν μέχρι τις 15/10/21**, όπως αναφέρεται πιο πάνω.

11.2 Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται ίδια συμμετοχή για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε με ίδιους πόρους.

Η **ίδια συμμετοχή** θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με το φάκελο της αίτησης πχ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/ βεβαίωση τράπεζας **που να τεκμηριώνει το διαθέσιμο υπόλοιπο** κτλ. στο όνομα της επιχείρησης ή των κυρίων μετόχων.

Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει επιπρόσθετα να υποβάλλεται **ξεχωριστή Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση** στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσης της.

Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή άλλου εγκεκριμένου φορέα που δραστηριοποιείται στον τομέα παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών για **έγκριση χρηματοδότησης** του επιχειρηματικού σχεδίου.

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος **οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.**

12. Επιλέξιμες δαπάνες

Το **ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης** (επιλέξιμες δαπάνες) ανά προκήρυξη του Μέτρου ορίζεται στις **€10.000 για την κατηγορία Δικαιούχων Α, στις €20.000 για την κατηγορία Δικαιούχων Β και στις €50.000 για την κατηγορία Δικαιούχων Γ.**

Οι δαπάνες που αφορούν τις επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις όπως αναφέρονται στην παράγραφο 7, αποτελούνται από τις πιο κάτω:

12.1 Κατασκευή, απόκτηση, ή βελτίωση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων ως ακολούθως:

12.1.1 Δημιουργία-ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση που η ανέγερση διενεργείται σε ακίνητο που δεν ανήκει στον αιτητή, τότε απαιτείται συμφωνία μίσθωσης του ακινήτου μεταξύ του αιτητή και του ιδιοκτήτη του ακινήτου για περίοδο η οποία λήγει τουλάχιστο σε 10 έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

12.1.2 Αγορά κτιρίων και υποστατικών από τρίτους και μετατροπή τους σε οινοποιητικές μονάδες ή σε σημεία εμπορίας. Εξαιρούνται οι κτιριακές εγκαταστάσεις για τις οποίες έχει ήδη παραχωρηθεί ενίσχυση με βάση προηγούμενα Σχέδια Χορηγιών.

12.1.3 Σύμφωνα με το άρθρο 69(3)(β) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, η αγορά μη οικοδομημένης και οικοδομημένης γης είναι επιλέξιμη δαπάνη για ποσό που δεν υπερβαίνει το 10% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών για την οικεία πράξη. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο 15%. Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις οι οποίες θα εγκριθούν από την Διαχειριστική Αρχή, το όριο μπορεί να αυξηθεί στο 20% για πράξεις που αφορούν διατήρηση του περιβάλλοντος.

12.1.4 Κατασκευή, μετατροπή, επέκταση, βελτίωση της αισθητικής, εκσυγχρονισμός ή συντήρηση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών ή δημιουργία συμπληρωματικών υποδομών στους χώρους των οινοποιείων με στόχο την ενίσχυση και αναβάθμιση της οινοποιητικής, οινοτουριστικής και εμπορικής δραστηριότητας.

12.1.5 Έργα υποδομής για τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας των οινοποιητικών μονάδων.

12.1.6 Υποδομές για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα ασφάλειας, πυρασφάλειας, κλιματισμού, εξαερισμού και λοιπών εξοπλισμών (**ο εξοπλισμός π.χ συσκευές κλιματισμού να περιλαμβάνονται στην κατηγορία των δαπανών 12.2.8**).

12.1.7 Υποδομές για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης νερού και ενέργειας, καθώς και συστήματα ασφάλειας και υγιεινής.

12.1.8 Δημιουργία/διαμόρφωση ή επέκταση εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου.

12.1.9 Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών, περιλαμβανομένων των κατασκευών από συγγενικά πρόσωπα/επιχειρήσεις, θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής.

12.1.10 Κτιριακές υποδομές εμπορίας, σημείων πώλησης, διανομής και εκθεσιακών χώρων, συμπεριλαμβανομένου του απαιτούμενου εξοπλισμού.

Νοείται ότι οποιεσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις, θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης **μόνο εφόσον έχει εξασφαλιστεί και έχει παρουσιαστεί η απαραίτητη Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια**. Για επενδύσεις σε κτίρια ή προσθήκες που αυξάνουν / τροποποιούν το εμβαδό του καλυμμένου χώρου θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται (τροποποιημένη) Άδεια Οικοδομής.

Σημειώνεται ότι, κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης θα πρέπει να παρουσιάζεται η Άδεια Οικοδομής για τις προτεινόμενες επενδύσεις σε κτίρια της κατηγορίας 7i. Ωστόσο σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί η Άδεια Οικοδομής θα μπορεί να γίνεται αποδεκτή η **Πολεοδομική Άδεια με τη σωστή χρήση νοουμένου ότι συνοδεύεται από αποδεικτικό κατάθεσης αιτήματος για έκδοση της Άδειας Οικοδομής**. Η σχετική Άδεια Οικοδομής θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζεται πριν από την καταβολή της χορηγίας (πλην της προκαταβολής). Σε αντίθετη περίπτωση οι δαπάνες αυτές θα θεωρούνται μη επιλέξιμες για σκοπούς χορηγίας.

Σε περίπτωση που τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια της άδειας οικοδομής διαφέρουν από αυτά της πολεοδομικής, αυτό θα πρέπει να τεκμηριώνεται ανάλογα με σχετική βεβαίωση από τον αρχιτέκτονα του έργου.

Στις περιπτώσεις αγοράς γης, κτιρίων και υποστατικών θα λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος των κτιρίων βάσει τεκμηριωμένων παραστατικών όπως συμφωνία αγοράς, εκτίμηση κόστους από ανεξάρτητο εκτιμητή ακινήτων, Άδεια Οικοδομής του κτιρίου ή οποία να συνάδει με τη χρήση ή πολεοδομική αδεία με τη σωστή χρήση κλπ.

Σχετικές πληροφορίες για τα απαραίτητα παραστατικά που αφορούν τις κτιριακές επενδύσεις περιλαμβάνονται στο ΜΕΡΟΣ II του εντύπου της αίτησης. Για σκοπούς ελέγχου και τεκμηρίωσης των έργων που υλοποιούνται, το Υπουργείο δύναται να μισθώνει ή να απαιτεί από τον αιτητή να μισθώνει υπηρεσίες ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, μέλους του ΕΤΕΚ, το κόστος των υπηρεσιών του οποίου θα καταβάλλεται από τον αιτητή.

Τα πιο κάτω, δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- (i) Συνήθεις οικοδομικές εργασίες συντήρησης, επιδιόρθωσης και αντικατάστασης μη κεφαλαιουχικής φύσης.
- (ii) Κατασκευή και διαμόρφωση κήπου.
- (iii) Υποδομές διανυκτέρευσης.
- (iv) Ανταλλαγή προϊόντων.
- (v) ΦΠΑ. Εκτός αν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ, όταν επιβαρύνει πράγματι και οριστικά δικαιούχους διαφορετικούς από μη υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 48(2) του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/1149, προκειμένου να είναι επιλέξιμος ο μη ανακτήσιμος ΦΠΑ, ορκωτός λογιστής ή νόμιμος ελεγκτής του δικαιούχου πρέπει να αποδείξει ότι το καταβληθέν ποσό δεν έχει ανακτηθεί και εγγράφεται ως επιβάρυνση στους λογαριασμούς του δικαιούχου.

12.2 Αγορά καινούργιων μηχανημάτων, επίπλωσης (περιλαμβανομένων των επίπλων κήπου), εξοπλισμού, μηχανολογικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού, συστημάτων και εφαρμογών πληροφορικής και εμπορικών οχημάτων για χρήση:

12.2.1 Στις δραστηριότητες μεταφοράς και αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων ανυψωτικών μηχανημάτων, ψυγείων και ψυκτικών θαλάμων.

Τονίζεται ότι, σε περίπτωση που το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει **ψυκτικούς θαλάμους** τότε θα πρέπει να προσκομίζεται **εγκεκριμένη κάτοψη του κτιρίου** στην οποία να υποδεικνύεται ο χώρος όπου θα τοποθετηθεί ο ψυκτικός θάλαμος. Σε περίπτωση που ο θάλαμος θα χωροθετηθεί **εντός** του εργοστασιακού κτιρίου απαιτείται η υποβολή της υφιστάμενης Άδειας Οικοδομής και εγκεκριμένων αρχιτεκτονικών σχεδίων ενώ σε περίπτωση που θα τοποθετηθεί **εκτός** του κτιρίου (**επέκταση κτιρίου**) θα πρέπει να προσκομιστεί η σχετική καλυπτική Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια. Σε περίπτωση που, κατά την υποβολή της αίτησης, δεν έχει εκδοθεί η Άδεια Οικοδομής, θα πρέπει να προσκομίζεται η σχετική Πολεοδομική Άδεια μαζί με αποδεικτικό κατάθεσης αιτήματος για έκδοση της Άδειας Οικοδομής. Η Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα σχέδια θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζονται πριν από την καταβολή της χορηγίας (πλην της προκαταβολής).

12.2.2 Στην παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία, αποθήκευση και παλαίωση εντός του χώρου της επιχείρησης.

12.2.3 Στον εργαστηριακό ή άλλο έλεγχο ποιότητας ή/και ιχνηλασιμότητας των υλών και των τελικών προϊόντων.

12.2.4 Στη συμμόρφωση με τα πρότυπα των τροφίμων (IFS, BRC, ISO 22000, HACCP κ.λ.π).

12.2.5 Στους χώρους γευσιγνωσίας, εμπορίας, σημείων πώλησης, διανομής, προβολής και εκθεμάτων, (όπως αναφέρονται στην παράγραφο 12.1.4).

12.2.6 Στην εγκατάσταση ή βελτίωση δικτύων διανομής.

12.2.7 Στη διοίκηση, οργάνωση και εμπορία, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου.

12.2.8 Στις ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις και σε λοιπές εφαρμογές, όπως για τον κλιματισμό, τον εξαερισμό και τα μέτρα ασφάλειας και πυρασφάλειας.

12.2.9 Στην προστασία του περιβάλλοντος, στη μείωση της ρύπανσης, στην εξοικονόμηση νερού και ενέργειας και στη διασφάλιση της υγιεινής.

12.2.10 Στην παραγωγή λιαστών οίνων και/ή οίνων με ΠΟΠ «Κουμανδάρια» συμπεριλαμβανομένων των ξύλινων και/ή μεταλλικών τελάρων (μονώροφα ή πολυώροφα) και/ή ηλιακά αποξηραντήρια. **Ο υπό αναφορά εξοπλισμός, αποτελεί επιλέξιμη επενδυτική δράση υπό την προϋπόθεση ότι θα αγοράζεται καινούργιος και δεν**

αφορά απλή αντικατάσταση κατά την έννοια του σημείου 8.3.1 των Ενωσιακών Κατευθυντήριων Γραμμών για τα Εθνικά Προγράμματα Στήριξης στον Αμπελοοινικό Τομέα (ΕΠΣΑ). Σημειώνεται ότι ο υπό αναφορά εξοπλισμός θα πρέπει να διατηρείται στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου, εκτός από την περίοδο λιασίματος των σταφυλιών.

Τα πιο κάτω, δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- (i) Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμός ή/και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
- (ii) Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα. Σερβίτσια, πιατικά, ποτήρια κλπ για τους χώρους γευσιγνωσίας δεν είναι επιλέξιμα.
- (iii) Αυτοτελές μηχάνημα ή εργαλείο του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των €300. Σημειώνεται ότι, μηχανήματα / εξοπλισμός ή εργαλεία αξίας κάτω των €300 που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία (π.χ εξοπλισμός επίπλωσης και κουζίνας, ηλεκτρονικός εξοπλισμός, εξοπλισμός χημείου, μεταλλικές παλέτες κ.α) θεωρούνται ως ενιαίες επενδύσεις και είναι επιλέξιμες για χορηγία, νοουμένου ότι η συνολική δαπάνη υπερβαίνει τα €300.
- (iv) Μεγάλα περονοφόρα οχήματα (π.χ τηλεσκοπικό), το μέγεθος των οποίων καταδεικνύει πιθανή αξιοποίηση τους πέραν των αναγκών του οιοποιείου.
- (v) Επενδύσεις απλής αντικατάστασης υφιστάμενου εξοπλισμού και μηχανημάτων που δεν βελτιώνουν / αναβαθμίζουν την οιοποιητική και εμπορική δραστηριότητα (θα υποβάλλεται σχετική δήλωση από τους αιτητές, με την οποία θα διευκρινίζεται κατά πόσο τα μηχανήματα/εξοπλισμός αφορούν πρόσθετες ανάγκες ή βελτίωση / αναβάθμιση υφιστάμενου εξοπλισμού).

Σε περίπτωση που το προτεινόμενο επενδυτικό έργο περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν **ξύλινα βαρέλια και/ή του εξοπλισμού που αναφέρεται στο σημείο 12.2.10**, θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλονται **ξεχωριστές υπεύθυνες δηλώσεις**, οι οποίες αποτελούν Παράρτημα του εντύπου αίτησης.

Για σκοπούς ελέγχου / παρακολούθησης των επενδύσεων σε ξύλινα βαρέλια / τελάρα λιασίματος σταφυλιών / ηλικικά αποξηραντήρια, θα πρέπει οι οιοποιητικές επιχειρήσεις να τηρούν **Μητρώο** στο οποίο να καταγράφεται ο εν λόγω εξοπλισμός. Στην περίπτωση των ξύλινων βαρελιών, να καταγράφεται ο αριθμός/ποσότητα τους, η χωρητικότητα τους σε λίτρα, το βοτανικό είδος του ξύλου καθώς και το έτος αγοράς τους.

Επιπρόσθετα, κατά την επαλήθευση της επένδυσης:

(α) να προσκομίζεται βεβαίωση από τον προμηθευτή στην οποία να καταγράφονται οι **σειριακοί αριθμοί** των ξύλινων βαρελιών, όπου αυτό εφαρμόζεται. Σε αντίθετη περίπτωση να προσκομίζεται **βεβαίωση του προμηθευτή** ότι δεν υπάρχει δυνατότητα τοποθέτησης σειριακού αριθμού στα ξύλινα βαρέλια.

(β) να προσκομίζεται σχεδιάγραμμα (π.χ. μία κάτοψη του οιοποιείου) όπου να φαίνονται όλα τα ξύλινα βαρέλια που έχει στην κατοχή του ο αιτητής και να

μπορεί ανά πάσα στιγμή να υποδείξει αυτά που αγοραστήκαν στην εκάστοτε προκήρυξη.

(γ) ο αιτητής να ενημερώνει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου & Βιομηχανίας μόλις προβεί στην παραλαβή του εξοπλισμού και να αποστέλλει σχετικό φωτογραφικό υλικό.

(vi) Πλαστικά κιβώτια

(vii) ΦΠΑ. Εκτός αν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ, όταν επιβαρύνει πράγματι και οριστικά δικαιούχους διαφορετικούς από μη υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της Οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 48(2) του Κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/1149, προκειμένου να είναι επιλέξιμος ο μη ανακτήσιμος ΦΠΑ, ορκωτός λογιστής ή νόμιμος ελεγκτής του δικαιούχου πρέπει να αποδείξει ότι το καταβληθέν ποσό δεν έχει ανακτηθεί και εγγράφεται ως επιβάρυνση στους λογαριασμούς του δικαιούχου.

12.3 Επένδυση στην τεχνογνωσία

Σημαίνει κάθε επένδυση για την απόκτηση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, άδειας εκμετάλλευσης, τεχνογνωσίας ή τεχνικών γνώσεων που δεν είναι κατοχυρωμένες με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

Για τις πιο πάνω επενδύσεις, απαιτείται η υποβολή επίσημων εγγράφων και αποδεικτικών στοιχείων για το πραγματικό κόστος αγοράς της τεχνογνωσίας.

13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες

- Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ή/και μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων που αναφέρεται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης.
- Χρεωστικοί τόκοι.

14. Διευκρινίσεις

14.1 Επενδύσεις που δύναται να λάβουν ενίσχυση θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί **μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και προ ή κατά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσής τους**, όπως φαίνεται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης. Σημειώνεται ότι η έναρξη υλοποίησης των επενδύσεων δεν δεσμεύει με κανένα τρόπο την τελική απόφαση του ΥΕΕΒ ή/και του ΚΟΑΠ σε σχέση με την αίτηση.

Στις περιπτώσεις δαπανών για σκοπούς ετοιμασίας τεχνοοικονομικής μελέτης (όπου απαιτείται η υποβολή της) και αρχιτεκτονικών ή/και άλλων σχετικών με τα κτίρια σχεδίων / μελετών, **οι δαπάνες που τιμολογήθηκαν μετά την 01/09/2020 είναι επιλέξιμες.**

Η τεχνοοικονομική μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις προτάσεις που θα υποβάλλονται από νέες επιχειρήσεις και για προτάσεις που θα υποβάλλονται από υφιστάμενες επιχειρήσεις των οποίων η επιλέξιμη επένδυση θα είναι μεγαλύτερη των €150.000 ή το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει μετεγκατάσταση της μονάδας ή όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιηθεί σε νέο (επιλέξιμο) τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από το Μέτρο.

14.2 Για σκοπούς του Μέτρου, ως ημερομηνία υλοποίησης της επένδυσης θεωρείται:

α) Για τα μηχανήματα/εξοπλισμό ή υλικά που αφορούν κτηριακές εγκαταστάσεις, τα οποία εισάγονται από την αιτούσα επιχείρηση από το εξωτερικό, **η ημερομηνία του τιμολογίου καθώς και η ημερομηνία εισαγωγής τους.**

β) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό που προμηθεύεται η επιχείρηση από την εγχώρια αγορά, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.

γ) Για τα κτίρια, επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών (εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο α) πιο πάνω) οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

Για σκοπούς πληρωμής των δαπανών που αφορούν κτηριακές εγκαταστάσεις, η ημερομηνία υλοποίησης επενδύσεων θα θεωρείται αυτή των τιμολογίων νοουμένου ότι τα σχετικά διατακτικά θα αναφέρουν πως οι εργασίες για τις οποίες εκδόθηκε το τιμολόγιο εκτελέσθηκαν μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

δ) Για τις δαπάνες γενικών εξόδων (αμοιβές αρχιτεκτόνων, δαπάνες εκπόνησης μελετών κλπ), οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει να είναι εκδομένα στο όνομα της αιτούσας επιχείρησης.

Νοείται ότι η πιστοποίηση υλοποίησης όλων των επενδύσεων θα γίνεται και με επιτόπιο φυσικό έλεγχο που θα διενεργείται στα υποστατικά των επιχειρήσεων.

14.3 Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της τελικής απόφασης, γίνεται με **αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης** και δεν δεσμεύει την τελική απόφαση της αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

14.4 Τα μηχανήματα/εξοπλισμός που προμηθεύεται η επιχείρηση στα πλαίσια του Μέτρου πρέπει να είναι **καινούργια**. Κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης θα πρέπει να προσκομίζεται σχετική βεβαίωση από τους προμηθευτές ότι τα μηχανήματα/ εξοπλισμός είναι καινούργια και να αναφέρει την χρονολογία κατασκευής τους, σε περίπτωση που αυτή δεν αναγράφεται στο τιμολόγιο.

14.5 Σε περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούν οικοδομικές εργασίες, η υλοποίηση των οποίων άρχισε **προ της υποβολής της αίτησης**, πρέπει να υποβάλλεται **υπεύθυνη δήλωση** υπογραμμένη τόσο από τον αιτητή όσο και από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του έργου, στην οποία να γίνεται λεπτομερής περιγραφή των υλοποιηθείσων εργασιών, μαζί με αναλυτική κατάσταση περιγραφής του κόστους τους. Διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν θα θεωρούνται ως επιλέξιμες.

14.6 Οι δαπάνες που αφορούν κτίρια, δύναται να περιλαμβάνουν την απόκτηση (αγορά) και την επέκταση ή την ανέγερση κτιρίων και υποστατικών. Επιπλέον, τόσο για καινούργια οινόποιεα όσο και υφιστάμενα, δύναται να θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες:

α) Για την διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμός του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας.

β) Για την κατασκευή εξωτερικών τοίχων αντιστήριξης.

γ) Για την διαμόρφωση/βελτίωση της αισθητικής και του εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών υποδομών, με στόχο την αναβάθμιση της λειτουργικότητας και επισκεψιμότητας τους.

14.7 Για όλες τις δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται **τα πρωτότυπα, εξοφλημένα τιμολόγια αγοράς ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησης τους**. Συστήνεται να προσκομίζονται όλα τα αποδεικτικά έγγραφα που σχετίζονται με μια εμπορική πράξη ώστε να δίδεται πλήρης εικόνα της κάθε συναλλαγής. Στις περιπτώσεις μακροπρόθεσμης περιόδου αποπληρωμής των επενδύσεων, αντί απόδειξης εξόφλησης μπορεί να γίνεται αποδεκτή η διασφαλισμένη τραπεζική εγγύηση αποπληρωμής. Απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα εξόφλησης των τιμολογίων και εξακρίβωσης των ημερομηνιών πληρωμής, αποτελούν οι καταστάσεις τραπεζικών λογαριασμών του δικαιούχου.

14.8 Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις - προμηθευτές μηχανημάτων, εξοπλισμού και υπηρεσιών που **δεν** είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α, **δε θα γίνονται αποδεκτά**.

14.9 Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η ενίσχυση, σημαίνει την τιμή **CIF** (Cost, Insurance and Freight – Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση, ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

14.10 Τα τιμολόγια θα γίνονται αποδεκτά μόνο εάν η εξόφληση τους (απόδειξη πληρωμής) **γίνεται με επιταγές της επιχείρησης στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα της επιχείρησης ή μέσω τραπέζης** (μεταφορά από τον λογαριασμό της επιχείρησης στον λογαριασμό του προμηθευτή). **Σε περίπτωση που μέρος του τιμολογίου πληρώνεται τοις μετρητοίς αυτό δεν θα λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς χορηγίας**. Απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα εξόφλησης των τιμολογίων και εξακρίβωσης των ημερομηνιών πληρωμής, αποτελούν οι καταστάσεις τραπεζικών λογαριασμών του δικαιούχου.

Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής στην απόδειξη πληρωμής, με την οποία έγινε η πληρωμή/ εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.

Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση αγοράς εξοπλισμού με συμβόλαιο Ενοικιαγοράς (Finance) όπου συμβαλλόμενο μέρος/αγοραστής είναι η επιχείρηση η οποία αιτείται χορηγίας, η δαπάνη γίνεται αποδεκτή νοουμένου ότι παρουσιαστεί εξόφληση του συμβολαίου Ενοικιαγοράς,

14.11 Σε περιπτώσεις όπου η αγορά έχει γίνει σε νόμισμα άλλο από το ευρώ, η ισοτιμία που θα ισχύει είναι η συναλλαγματική ισοτιμία της 1^{ης} Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο έχει ληφθεί η απόφαση για επιδότηση της συγκεκριμένης δαπάνης.

14.12 Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στη μονάδα που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και **θα πρέπει να αγοράζονται από τρίτους**. Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή/και συνδεδεμένες επιχειρήσεις **θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος αγοράς ή και κατασκευής τους**. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών μεταξύ των οποίων και η αγορά/ ανάπτυξη λογισμικού από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή/και συνδεδεμένες επιχειρήσεις δεν είναι επιλέξιμη.

14.13 Οι επενδύσεις αφορούν συγκεκριμένα μηχανήματα, εξοπλισμό, επίπλωση, εμπορικά οχήματα, μηχανολογικό και μηχανογραφικό εξοπλισμό, συστήματα και εφαρμογές πληροφορικής και κτιριακές υποδομές και μπορούν να διαφοροποιούνται. **Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να γίνεται ανάλογη ενημέρωση του Υπουργείου ή και να λαμβάνεται σχετική έγκριση. Η παράγραφος 21 (Αλλαγές σε δράσεις των δικαιούχων) είναι σχετική.**

14.14 Όσον αφορά την κατασκευή ή βελτίωση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, τυχόν τροποποιήσεις/βελτιώσεις οι οποίες δεν είχαν προγραμματισθεί πριν την έναρξη της επένδυσης, αλλά η διεκπεραίωση τους κρίθηκε αναγκαία κατά τη διάρκεια υλοποίησης της, **θα απαιτείται η ενημέρωση του Υπουργείου** σύμφωνα με την παράγραφο 21, υπό την προϋπόθεση ότι δύναται να εξασφαλισθεί τροποποιημένη πολεοδομική άδεια και ότι οι επιπλέον εργασίες ή διαφοροποιήσεις μπορούν να ελεγχθούν. Σε τέτοιες περιπτώσεις τροποποιήσεων, θα πρέπει **να υπάρχει βεβαίωση από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του αιτητή** ότι αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα επηρεάσουν την έκδοση τροποποιημένης άδειας από την αρμόδια αρχή και να παρουσιάζεται απόδειξη κατάθεσης τροποποιητικών σχεδίων.

Σε περιπτώσεις όπου γίνονται τροποποιήσεις στα αρχικά εγκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια και ο δικαιούχος δεν έχει εξασφαλίσει τις απαραίτητες τροποποιητικές άδειες μέχρι την ημερομηνία πληρωμής της ενίσχυσης, πρέπει **να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα αναλαμβάνει δέσμευση για προσκόμιση των εν λόγω αδειών εντός δύο ετών** από την ημερομηνία του επιτόπιου έλεγχου στη βάση του οποίου διαπιστώνεται η ολοκλήρωση των επενδύσεων και να παρουσιάζεται απόδειξη κατάθεσης τροποποιητικών σχεδίων. Σε περίπτωση που οι τροποποιητικές άδειες δεν εκδοθούν εντός της διετίας και για λόγους που δεν οφείλονται στην αρμόδια αρχή έκδοσής τους, τότε το ολικό ποσό της ενίσχυσης θα επιστρέφεται στον ΚΟΑΠ, έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Οι αρμόδιοι Λειτουργοί του Υπουργείου θα σημειώνουν ξεκάθαρα τέτοιες περιπτώσεις στις εκθέσεις επιτόπιων ελέγχων, ώστε αυτές να τυγχάνουν εκ των υστέρων παρακολούθησης από το Υπουργείο και τον ΚΟΑΠ.

14.15 Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια ενίσχυση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου. Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του

έργου είναι τελικά υψηλότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.

14.16 Ο αιτητής έχει τη δυνατότητα να **μειώσει** το εγκριμένο επενδυτικό του πρόγραμμα κατά τη διάρκεια υλοποίησής του, αποσύροντας συγκεκριμένες επενδυτικές δράσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης που έχει υπογράψει με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Στην περίπτωση αυτή ο αιτητής **οφείλει να ενημερώσει το Υπουργείο ή και να λάβει σχετική έγκριση (Η παράγραφος 21 είναι σχετική).**

14.17 Για επενδύσεις σε **μηχανήματα / εξοπλισμό κ.α** που αναφέρονται στην παρ. 7 ii και γενικά έξοδα (παρ. 7 iii) **θα πρέπει να υποβάλλονται προσφορές** (για τις δαπάνες που αφορούν την ετοιμασία αρχιτεκτονικών σχεδίων ή/και τεχνοοικονομικών μελετών, η παράγραφος 14.1 είναι σχετική). **Οι προσφορές θα πρέπει να αφορούν τις αιτούμενες ποσότητες οι οποίες δηλώνονται στον Πίνακα Επενδύσεων που θα υποβάλλεται μαζί με την αίτηση.**

Επενδύσεις για τις οποίες δεν θα υποβάλλονται προσφορές, δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

Σε περίπτωση που οι προσφορές για μηχανήματα/εξοπλισμό κ.α δεν περιλαμβάνουν τεχνικές προδιαγραφές, θα πρέπει να συνοδεύονται και από φυλλάδια ή άλλο ενημερωτικό υλικό στα οποία να φαίνονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μηχανημάτων/εξοπλισμού (όπου είναι δυνατό).

14.18 Για τις επενδύσεις της παρ. 7ii **αξίας πάνω από €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές.** **Οι προσφορές θα πρέπει να αφορούν το ίδιο αντικείμενο επένδυσης / ίδιες ποσότητες / παρόμοια δυναμικότητα / παρόμοια χωρητικότητα.** Σε διαφορετική περίπτωση το επιλέξιμο κόστος δυνατό να μειωθεί ανάλογα ή η δαπάνη να κριθεί ως μη επιλέξιμη.

Σημειώνεται ότι, **απόκλιση πέραν του 20%** στην δυναμικότητα ή χωρητικότητα εξοπλισμού που περιλαμβάνεται σε δύο υποβληθείσες προσφορές, δεν θα γίνεται αποδεκτή και ο εξοπλισμός αυτός θα θεωρείται μη επιλέξιμος.

Σε **εξαιρετικές περιπτώσεις** καινοτόμου εξοπλισμού ή εξοπλισμού που διαθέτει πιστοποίηση που να επιβεβαιώνει ότι η συγκεκριμένη τεχνολογία διατίθεται στην αγορά μόνο από την συγκεκριμένη προμηθεύτρια εταιρεία με αποτέλεσμα η προσκόμιση δεύτερης προσφοράς να είναι αδύνατη, αυτό θα πρέπει **να αιτιολογηθεί γραπτώς.** Η Επιτροπή Αξιολόγησης/Βαθμολόγησης θα αποφασίζει κατά πόσο η αιτιολογία είναι επαρκής ή όχι.

Ο αιτητής δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με την χαμηλότερη τιμή αλλά **ως επιλέξιμο κόστος θα θεωρηθεί το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς.**

14.19 Σε ότι αφορά στις επενδύσεις για **κτιριακές εγκαταστάσεις / οικοδομικές εργασίες** της παρ.7(i), θα πρέπει να υποβάλλεται σχετική προσφορά. Για επενδύσεις **πέραν των €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο αναλυτικές προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες** οι οποίες να βασίζονται σε έντυπο επιμέτρησης που θα

ετοιμάζεται από εγκεκριμένο επιμετρητή ποσοτήτων (μέλους του ΕΤΕΚ) και να συμπληρώνεται από τους δύο προσφοροδότες.

Τα υπόλοιπα παραστατικά/δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλονται **φαίνονται αναλυτικά στο έντυπο υποβολής αίτησης.**

14.20 Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιον της.

15. Υποβολή Αιτήσεων Συμμετοχής

Οι ενδιαφερόμενοι αιτητές θα πρέπει πρώτα να μελετήσουν προσεκτικά τις πρόνοιες του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής του Μέτρου και στη συνέχεια να προχωρήσουν με την υποβολή της αίτησής τους.

Τα Έντυπα Υποβολής των αιτήσεων υποβάλλονται **μόνο** ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή στη διεύθυνση: Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, 1421 Λευκωσία, με την ένδειξη «**ΕΠΣΑ 3α - 10^η προκήρυξη - «Επενδύσεις στις Οικοδομητικές Επιχειρήσεις».**

Το Έντυπο Υποβολής της αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό. Οι ενδιαφερόμενοι **θα πρέπει να κρατήσουν αντίγραφο** του Εντύπου Υποβολής της αίτησής τους.

Έντυπο Υποβολής αίτησης που ταχυδρομείται μετά την καταληκτική ημερομηνία που ορίζεται στη δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, θεωρείται εκπρόθεσμο και δε θα εξετάζεται (ημερ. ταχυδρόμησης θεωρείται η σφραγίδα του ταχυδρομείου στο φάκελο αποστολής).

ΤΟΝΙΖΕΤΑΙ ΟΤΙ σε περίπτωση υποβολής αίτησης, η οποία **δεν** θα συνοδεύεται από:

(α)

- Πίνακες Επενδύσεων (Μέρος II - **σημείο 9** του εντύπου της αίτησης)

- Εξηλεγμένους Οικονομικούς Λογαριασμούς για τα έτη 2018 και 2019 – για υφιστάμενες επιχειρήσεις (Μέρος II - **σημείο 3 α & β**)

-Αποδεικτικό τεκμηρίωσης χρηματοδότησης της προτεινόμενης επένδυσης (Μέρος II - **σημείο 15 και 16** του εντύπου αίτησης)

- Βεβαίωση ανεξάρτητων Εγκεκριμένων Ελεγκτών για προβληματική επιχείρηση (Μέρος II - **σημείο 13** του εντύπου αίτησης)

- Τεχνοοικονομική Μελέτη (εάν απαιτείται) ή συμπληρωμένους τους Πίνακες I και II συνοδευόμενους από επεξηγηματικό σημείωμα για τεκμηρίωση των προβλεπόμενων πωλήσεων πενταετούς περιόδου (Μέρος II - **σημείο 11** του εντύπου αίτησης)

τότε η αίτηση δεν θα προχωρεί για περαιτέρω εξέταση και θα απορρίπτεται.

(β) Προσφορές για τις επενδύσεις που περιλαμβάνονται στους Πίνακες Επενδύσεων που υποβάλλονται για όλες τις κατηγορίες δαπανών, **οι δαπάνες αυτές δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.**

(γ) Τις απαιτούμενες Άδειες για επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις, **οι δαπάνες αυτές δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.**

Διευκρινίζεται ότι, εάν κατά τον καταρχήν έλεγχο πληρότητας της αίτησης εντοπιστούν ασάφειες, θέματα για διευκρίνιση ή/και ελλείψεις άλλων εγγράφων ή/και το έντυπο της αίτησης δεν είναι επαρκώς συμπληρωμένο το Υπουργείο ενημερώνει τον αιτητή (μέσω τηλεμοιότυπου ή / και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώνονται στην αίτηση), ο οποίος υποχρεούται να προβεί στις απαραίτητες διευκρινίσεις και να προσκομίσει τυχόν ελλείποντα παραστατικά το αργότερο σε δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία αποστολής του τηλεμοιότυπου ή του ηλεκτρονικού μηνύματος.

Παρερχόμενης άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή σε περίπτωση που και τα νέα στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, η αίτηση απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνεται σχετικά ο αιτητής.

Κάθε επιχείρηση μπορεί να υποβάλει μια αίτηση για κάθε προκήρυξη εντός της καθορισμένης περιόδου που θα ανακοινώνεται.

16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων και Κριτήρια Προτεραιότητας

16.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας προβαίνει στον έλεγχο της πληρότητας της αίτησης και των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής σύμφωνα με τις παραγράφους 10.1 και 15 του παρόντος Εγχειριδίου.

Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι **δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για ένταξη της αίτησης συμμετοχής στο Μέτρο η αίτηση απορρίπτεται** με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνεται σχετικά ο αιτητής.

16.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση αιτήσεων

Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης.

Η αρμόδια Επιτροπή αρχικά επιβεβαιώνει ότι οι υπό εξέταση αιτήσεις **πληρούν τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας που αναφέρονται στην παρ. 10.2** του παρόντος Εγχειριδίου. **Οι αιτήσεις που δεν ικανοποιούν τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας δεν εξετάζονται περαιτέρω.**

Όσες αιτήσεις πληρούν τα εν λόγω κριτήρια προχωρούν για βαθμολόγηση με βάση συγκεκριμένα Κριτήρια Προτεραιότητας που έχουν καθοριστεί ως ακολούθως:

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ (100)
1	<p>Οι προτεινόμενες δράσεις να έχουν θετικές επιπτώσεις από την άποψη της εξοικονόμησης ενέργειας, της παγκόσμιας ενεργειακής απόδοσης και των περιβαλλοντικά βιώσιμων διεργασιών</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Συμμετοχή στη συνολική επένδυση >15% -Συμμετοχή στη συνολική επένδυση από 5-15% -Συμμετοχή στη συνολική επένδυση <5% 	<p>25 μονάδες</p> <p>25 (μονάδες) 15 (μονάδες) 10 (μονάδες)</p>
2	<p>Τοποθεσία της οινοποιητικής επιχείρησης (οινοποιείου/ οξοποιείου ξυδιού από οίνο)</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • εντός οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής παραγωγής οίνου προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ), ή δημιουργίας νέου οινοποιείου ή εκσυγχρονισμού υφιστάμενου οινοποιείου σε οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή εντός ΠΟΠ από οινοποιητική επιχείρηση που βρίσκεται εκτός γεωγραφικής περιοχής ΠΟΠ • κατέχουν έγκριση από το Υφυπουργείο Τουρισμού ότι συμπεριλαμβάνονται εντός των «Οινικών Διαδρομών της Κύπρου» (Wine Routes of Cyprus) • σε υψόμετρο πέραν των 600 μέτρων • Κανένα από τα πιο πάνω 	<p>25 μονάδες</p> <p>25 μονάδες</p> <p>15 μονάδες</p> <p>10 μονάδες</p> <p>5 μονάδες</p>
3	<p>Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Νέες επιχειρήσεις > 3 Θέσεις εργασίας 2-3 Θέσεις εργασίας 1 Θέση εργασίας • Υφιστάμενες επιχειρήσεις ≥ 2 Θέσεις εργασίας 1 Θέση εργασίας Διατήρηση θέσεων εργασίας 	<p>25 μονάδες</p> <p>25 μονάδες 15 μονάδες 10 μονάδες</p> <p>25 μονάδες 15 μονάδες 10 μονάδες</p>
4	<p>Κατοχή αμπελουργικής εκμετάλλευσης από την οινοποιητική επιχείρηση (δηλαδή το οινοποιείο /οξοποιείο ξυδιού από οίνο/τον συνδεδεμένο με αυτά οινέμπορο) έκτασης 1 εκταρίου τουλάχιστο</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <p>≥1 εκτάριο >0.5 και < 1 εκτάριο ≤ 0.5 εκτάριο Μη κατοχή</p>	<p>25 μονάδες</p> <p>25 μονάδες 15 μονάδες 10 μονάδες 5 μονάδες</p>

Σημειώνονται τα ακόλουθα:

α) Η δήλωση για νέες θέσεις εργασίας αποτελεί δεσμευτικό στόχο που βαθμολογείται βάσει προνοιών του Μέτρου. Θα ελέγχεται κατά την επαλήθευση του αντικειμένου και σε περίπτωση απόκλισης η βαθμολογία θα τροποποιείται και η απόφαση για παραχώρηση χορηγίας πιθανόν να αναθεωρείται.

β) Η κατοχή αμπελουργικής εκμετάλλευσης θα πρέπει να τεκμηριώνεται με σχετικό αποδεικτικό από το Τμήμα Γεωργίας (Κλάδος Αμπελουργίας/Οινολογίας).

γ) Μία αίτηση για να θεωρηθεί επιτυχής για ενίσχυση θα πρέπει να συγκεντρώσει το 40% του συνόλου των μονάδων στα κριτήρια προτεραιότητας που έχουν τεθεί (δηλαδή 40 μονάδες).

δ) Οι αιτήσεις δικαιούχων οινοποιητικών επιχειρήσεων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), οι οποίες ασχολούνται αποκλειστικά με τη διάθεση στο εμπόριο προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα (οινέμποροι), χωρίς να κατέχουν οινοποιεία/ οξοποιεία ξυδιού από οίνο (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), αλλά έχουν τεκμηριωμένη σύνδεση με αυτά (όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4), θα αξιολογούνται στο κριτήριο αρ. 2 βάσει της τοποθεσίας του οινοποιείου που λαμβάνει την ψηλότερη βαθμολογία και σε περίπτωση που δεν διαθέτουν αμπελουργική εκμετάλλευση, θα λαμβάνουν τη χαμηλότερη βαθμολογία στο κριτήριο αρ. 4.

Η Επιτροπή, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, διατηρεί πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργεί εντός των νόμιμων πλαισίων δηλαδή μέσα στα πλαίσια των νόμων και κανονισμών που διέπουν την προκήρυξη και υλοποίηση του Μέτρου.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων η Επιτροπή δύναται να καλεί τους αιτητές σε προσωπική συνέντευξη για να δώσουν διευκρινίσεις σχετικά με τις αιτήσεις τους.

Η διαδικασία που θα ακολουθείται αναλύεται πιο κάτω:

16.2.1 Οι αιτήσεις θα εξετάζονται με βάση την ημερομηνία υποβολής τους. Αυτές που προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης, βαθμολογούνται από την Αρμόδια Επιτροπή με βάση τα κριτήρια Προτεραιότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 16.2 του παρόντος Εγχειριδίου και ετοιμάζεται κατάλογος των αιτήσεων που εντάσσονται στο Μέτρο.

Οι αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Μέτρο θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν **τουλάχιστον το 40%** της συνολικής βαθμολογίας των κριτηρίων Προτεραιότητας, δηλαδή **40 μονάδες (40% X 100 μονάδες), μέχρι εξάντλησης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού της δημόσιας χρηματοδότησης. Η μέγιστη δυνατή βαθμολογία ανέρχεται σε 100 μονάδες.**

Οι αιτήσεις που θα εξασφαλίσουν λιγότερες από 40 μονάδες θα απορρίπτονται.

Σημειώνεται ότι ο κατάλογος των αιτήσεων που θα εξεταστούν από την αρμόδια Επιτροπή θα επικυρώνεται από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

16.2.2 Για τις αιτήσεις που εγκρίνονται με βάση τις πιο πάνω διαδικασίες, ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές και ετοιμάζονται τα έγγραφα των Συμφωνιών Δημόσιας Ενίσχυσης. Αναφορικά με αιτήσεις που έχουν απορριφθεί, οι ενδιαφερόμενοι διατηρούν το δικαίωμα υποβολής ένστασης (η παράγραφος 27 είναι σχετική).

17. Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης

Για τις αιτήσεις που θα ενταχθούν στο Μέτρο, θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης μεταξύ της επιχείρησης και του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις του.

Η επιχείρηση θα πρέπει να ενημερώσει γραπτώς και απαραίτητα πριν από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης (ΣΔΕ) για τον χρόνο υλοποίησης του εγκριμένου επενδυτικού της έργου και να υποβάλλει τραπεζική εγγύηση καλής εκτέλεσης υπέρ του ΚΟΑΠ ύψους **5%** επί του συνολικού ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων, η οποία θα λήγει 6 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, αλλά θα αποδεσμεύεται μετά την ημερομηνία της πληρωμής του υπολοίπου, νοουμένου ότι η επένδυση έχει ολοκληρωθεί.

Υπογραμμίζεται ότι η ΣΔΕ θα πρέπει να υπογράφεται το αργότερο σε ένα μήνα από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και οι πόροι θα διατίθενται σε τυχόν επιλαχόντες αιτητές.

18. Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής

Ο αιτητής, μετά την πλήρη ή μερική αποπεράτωση των επενδυτικών δράσεων (αναλόγως της περίπτωσης) και **το αργότερο εντός 30 ημερολογιακών ημερών**, ενημερώνει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και υποβάλλει αίτηση για σκοπούς καταβολής του συνόλου ή του υπολοίπου της ενίσχυσης σε περίπτωση που έχει ήδη λάβει μέρος της ενίσχυσης.

Ο αιτητής δύναται να ζητήσει γραπτώς παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας ολοκλήρωσης των επενδύσεων **υπό την προϋπόθεση ότι η νέα καταληκτική ημερομηνία δε θα είναι πέραν της 31^{ης} Μαΐου 2023**. Νοείται ότι, θα πρέπει να παραταθεί ανάλογα και η λήξη της/των τραπεζικής/-ών εγγύησης/-σεων που έχει/-ουν υποβληθεί, έτσι ώστε η ημερομηνία λήξης της/τους να είναι 6 μήνες μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.

Σημειώνεται ότι η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων αποτελεί δέσμευση και βασική προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας, **πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας και άλλων που αναφέρονται στην παράγραφο 19**.

Συνεπώς, η καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και κατά συνέπεια της υποβολής αίτησης πληρωμής, δυνατό να οδηγήσει στην απόρριψη της πληρωμής ή την ανάκτηση ήδη καταβληθείσας ενίσχυσης.

Επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν στο Μέτρο, πριν την καταβολή της ενίσχυσης που αναλογεί σε οποιαδήποτε αίτηση πληρωμής (εξαιρουμένης της προκαταβολής) θα πρέπει να προσκομίσουν:

- Συγκεντρωτική κατάσταση των δράσεων που υλοποιήθηκαν.
- Αντίγραφα των:

M/AG/VPB3a/v9.1

(α) σελίδων του Γενικού Καθολικού (Detailed Ledger Report) στις οποίες θα πρέπει να είναι καταχωρημένες οι νέες επενδύσεις.

(β) καταστάσεων του/ων τραπεζικού/ων λογαριασμού/ων της επιχείρησης στις οποίες να φαίνονται οι εκκαθαρίσεις των επιταγών με τις οποίες πληρώθηκαν οι επενδύσεις.

- Βάσει των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου με ημερομηνίες 06/05/2010 και 20/02/2013, τα ακόλουθα:

- Βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Έντυπο ΥΚΑ Β-7) που να αναφέρει το συνολικό αριθμό εργοδοτούμενων και ότι η επιχείρηση έχει διευθετήσει τις εισφορές/τέλη στα Ταμεία στα οποία υπάρχει υποχρέωση πληρωμής εισφορών/τελών.
- Βεβαίωση από το Τμήμα Φορολογίας ότι η επιχείρηση έχει υποβάλει τις φορολογικές της δηλώσεις, τόσο της άμεσης όσο και της έμμεσης φορολογίας (Φόρος Εισοδήματος και ΦΠΑ) και ότι έχει τακτοποιημένες τις φορολογικές της υποχρεώσεις).

- Βεβαίωση από τον αρχιτέκτονα /πολίτικο μηχανικό του έργου στην οποία να γίνεται ανάλυση των οικοδομικών εργασιών που υλοποιήθηκαν ξεχωριστά:

- για την ανέγερση νέων κτιρίων και υποστατικών ή την απόκτηση (αγορά) και τη διαμόρφωση.
- για έργα υποδομής σχετικά με τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας.
- για κατασκευή εξωτερικών τοίχων αντιστήριξης.
- για έργα υποδομής για τη βελτίωση της αισθητικής και του εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών υποδομών με στόχο την αναβάθμιση της λειτουργικότητας και της επισκεψιμότητας τους.

Το αίτημα πληρωμής θα πρέπει να συνοδεύεται από τα απαραίτητα παραστατικά που αφορούν τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες (τιμολόγια, αποδείξεις εξόφλησης, διατακτικά αρχιτέκτονα κλπ).

Τονίζεται ότι, στα τιμολόγια πρέπει να αναγράφεται, όπου είναι εφικτό, ο αριθμός πλαισίου των μηχανημάτων/ εξοπλισμού. Σε περίπτωση μη αναγραφής πρέπει να προσκομίζεται **επεξήγηση από τον προμηθευτή**, π.χ. περιπτώσεις εξατομικευμένων μηχανημάτων ή και άλλων μηχανημάτων / εξοπλισμού που εκ' φύσεως τους δεν φέρουν αριθμό πλαισίου κ.λ.π. **Σε αντίθετη περίπτωση, το μηχάνημα δεν θα θεωρείται επιλέξιμο.**

Για επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις απαιτείται να προσκομίζονται όλα τα διατακτικά του αρχιτέκτονα του έργου ώστε να επιβεβαιώνεται ότι η επιδότηση γίνεται βάσει του ποσοστού υλοποίησης και κόστους/χρεώσεων που πιστοποιεί ο αρχιτέκτονας.

Για τις επενδύσεις σε εμπορικά οχήματα απαιτείται να προσκομίζεται το **Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος** στο όνομα της επιχείρησης.

Οι **υφιστάμενες επιχειρήσεις** που θα συμμετάσχουν στο Μέτρο, πριν από την πληρωμή οποιασδήποτε χορηγίας, **εξαιρουμένης της προκαταβολής** θα πρέπει να προσκομίσουν:

- Άδεια απόρριψης Αποβλήτων ή Βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για συμμόρφωση με τις περιβαλλοντικές νομοθεσίες (επισυνάπτεται ως **Παράρτημα III** αντίγραφο επιστολής η οποία θα μπορεί να υποβάλλεται εκ μέρους της επιχείρησης στο Τμήμα Περιβάλλοντος).
- Υγειονομικό πιστοποιητικό / βεβαίωση από το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας (Υγειονομική Υπηρεσία) σύμφωνα με τους Περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμους 1996-2014(Ν. 54(1) /1996) και τους Κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 882/2004, 852/2004 και 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2004.
- Βεβαίωση Εγγραφής σύμφωνα με τους Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βεβαίωση Εγγραφής υποστατικών, εγκαταστάσεων, επιχειρήσεων και χώρων εργασίας) Κανονισμούς του 2019 (Καν. 4) ή Πιστοποιητικό εγγραφής σύμφωνα με το Κεφ. 134 του Περί Εργοστασίων Νόμου του 1956 μέχρι 2013 από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Διευκρινίζεται ότι παραστατικά που έχουν ημερομηνία λήξης, για να γίνουν αποδεκτά θα πρέπει **να έχουν ισχύ κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης πληρωμής.**

Οι **νέες επιχειρήσεις** ή επιχειρήσεις που θα μετεγκατασταθούν θα μπορούν να υποβάλλουν τα πιο πάνω πιστοποιητικά / άδειες μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού τους έργου, **εντός δύο ετών** από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης. Για τον σκοπό αυτό θα υποβάλλεται κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης σχετική Υπεύθυνη Δήλωση/Δέσμευση του αιτητή.

Σε περίπτωση που τα εν λόγω πιστοποιητικά δεν υποβληθούν εντός της διετίας και για λόγους που δεν οφείλονται στην αρμόδια αρχή έκδοσης τους, τότε το ολικό ποσό της ενίσχυσης θα επιστρέφεται στον ΚΟΑΠ, προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

19. Καταβολή της ενίσχυσης

Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 64 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, οι οποίες επέρχονται στο διάστημα κατά το οποίο πρέπει να πραγματοποιηθούν οι επενδύσεις, η ενίσχυση καταβάλλεται μόλις εξακριβωθεί ότι μια μεμονωμένη επενδυτική δράση που καλύπτεται από την αίτηση, υλοποιήθηκε και ελέγχθηκε επί τόπου.

Η ενίσχυση καταβάλλεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υποβολής έγκυρης και πλήρους ενδιάμεσης ή τελικής αίτησης πληρωμής σύμφωνα με το άρθρο 25 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/1150.

Δύναται επίσης να καταβάλλεται **προκαταβολή** σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει το **80% της δημόσιας ενίσχυσης**, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει **τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΚΟΑΠ ή κατάθεση σε λογαριασμό του ΚΟΑΠ σε ποσοστό 100%**

του ύψους της προκαταβολής. Η εγγύηση προκαταβολής **θα λήγει έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων**, αλλά θα αποδεσμεύεται όταν εξακριβωθεί από τον ΚΟΑΠ, ότι το ποσό της ενίσχυσης που αντιστοιχεί στην πραγματική δαπάνη που σχετίζεται με την επένδυση, υπερβαίνει το ποσό της προκαταβολής.

Το συνολικό ποσό της προκαταβολής πρέπει να δαπανάται για την υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων το αργότερο έως το τέλος του δεύτερου οικονομικού έτους μετά το οικονομικό έτος κατά τη διάρκεια του οποίου καταβλήθηκε η προκαταβολή, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας και άλλων έκτακτων περιστάσεων. Σε περίπτωση όπου τυχόν καθυστέρηση υλοποίησης των επενδυτικών δράσεων μεταθέτει την ημερομηνία υλοποίησής τους **πέραν της 31^{ης} Μαΐου 2023** και εφόσον ζητηθεί γραπτώς από τον αιτητή, δύναται να δοθεί έγκριση παράτασης. Το σύνολο της δημόσιας ενίσχυσης μπορεί να καταβληθεί, στα πλαίσια πάντοτε των προνοιών της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης, αφού πρώτα ελεγχθεί επί τόπου και διαπιστωθεί ότι οι σε αξία επενδυτικές δράσεις υλοποιήθηκαν σε ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 60% μέχρι την 31^η Μαΐου 2023 και υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΚΟΑΠ σε ποσοστό 100% του συνόλου της δημόσιας ενίσχυσης. Η εγγύηση θα πρέπει να λήγει έξι μήνες μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, αλλά θα αποδεσμεύεται αφότου ελεγχθεί επί τόπου και διαπιστωθεί ότι η επένδυση έχει ολοκληρωθεί στο σύνολό της.

Το Υπουργείο διενεργεί τους απαραίτητους ελέγχους για επιβεβαίωση της πιστής τήρησης της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης και εγκρίνει ή απορρίπτει τα αιτήματα πληρωμής. Η ενίσχυση καθίσταται πληρωτέα από την ημερομηνία γνωστοποίησης της ολοκλήρωσης μέρους ή του συνόλου των επενδυτικών δράσεων (ανάλογα με την περίπτωση).

Ο δικαιούχος θα επιτρέπει σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και αρμόδιους Λειτουργούς του Υπουργείου ή/και του ΚΟΑΠ και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης του προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.

20. Ποινές / Κυρώσεις

Οι αιτητές έχουν δικαίωμα να αποσύρουν την αίτηση τους εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την τελευταία ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων χωρίς κυρώσεις. Σε ενδεχόμενη περίπτωση εκπρόθεσμης απόσυρσης αίτησης ή απόσυρσης μετά από την επιστολή για έγκριση, θα επιβάλλεται ποινή μη συμμετοχής του αιτητή στην επόμενη προκήρυξη του Μέτρου.

Η εφαρμογή του Μέτρου προνοεί την επιβολή ποινών για περιπτώσεις που αφορούν υποβολή ψευδών δηλώσεων, αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων, εγκατάλειψη των επενδύσεων, καθώς και στις περιπτώσεις δόλου εκ μέρους του αιτητή. Οι ποινές μπορεί να αφορούν κατάπτωση εγγυήσεων, επιστροφή δημόσιων ενισχύσεων (έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία), καθώς επίσης και αποκλεισμό για 3 χρόνια από επόμενες προκηρύξεις του Μέτρου. Σε σοβαρότερες περιπτώσεις, πχ δόλος, μπορεί να ασκηθεί και ποινική δίωξη.

Συγκεκριμένα: Εάν διαπιστωθεί αθέτηση συμβατικής υποχρέωσης ή εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή μη ολοκλήρωση του μέχρι την καταληκτική ημερομηνία, δύναται να γίνει κατάπτωση της εγγυητικής καλής εκτέλεσης (υποβάλλεται με τη υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης) καθώς και της εγγυητικής στην περίπτωση που χορηγήθηκε προκαταβολή, ή και να ληφθούν επιπλέον μέτρα προκειμένου να ανακτηθεί το σύνολο τυχόν καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης, προσαυξημένης με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Επιπλέον ο ΚΟΑΠ δύναται να αποκλείσει τη συμμετοχή του αιτητή για τρία χρόνια από τις επόμενες προκηρύξεις του Μέτρου.

Αν κατά την **περίοδο της πενταετίας που αρχίζει από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης** η επιχείρηση πωλήσει ή μεταβιβάσει ή μετακινήσει για οποιονδήποτε λόγο ή εκμισθώσει μηχανήματα ή εξοπλισμό που έχουν επιχορηγηθεί, χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου (τέτοια έγκριση θα δίδεται σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις), ή κατά την περίοδο της πενταετίας που αρχίζει από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης, διαπιστωθεί παύση για οποιονδήποτε λόγο της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης, τότε η εγκριτική απόφαση ανακαλείται και το σύνολο της καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης καθίσταται αμέσως απαιτητό, έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Σε περίπτωση αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Αν υπάρχουν εγγυητικές που συστάθηκαν, γίνεται άμεσα η κατάπτωση τους. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή τροποποίηση της χρήσης του που δεν συνάδει με τους σκοπούς έγκρισης του και χωρίς να υπάρχει η έγκριση του Υπουργείου, ή μη υλοποίηση του έργου όπως αυτό περιγράφεται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης, ενώ είχε προηγηθεί λήψη τμηματικών πληρωμών ή προκαταβολής ή του συνόλου της ενίσχυσης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

Δεν καταβάλλεται καμία πληρωμή υπέρ δικαιούχων για τους οποίους εξακριβώνεται ότι δημιούργησαν με τεχνητό τρόπο τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την απόκτηση των εν λόγω πληρωμών με σκοπό την εξασφάλιση πλεονεκτήματος αντίθετου προς τους στόχους του οικείου Μέτρου.

Σε περιπτώσεις διαπίστωσης αποκλίσεων που οφείλονται σε ανωτέρα βία ή σε εξαιρετικές περιστάσεις, το Υπουργείο ή / και ο ΚΟΑΠ δεν επιβάλλει ποινές μείωσης ή αποκλεισμού στον αιτητή. Με την επιφύλαξη των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 64 παράγραφος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013, μπορούν να γίνουν αποδεκτές ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικές περιστάσεις οι ακόλουθες:

- (α) Θάνατος του ιδιοκτήτη / διευθυντή.
- (β) Ανικανότητα, λόγω προβλημάτων υγείας, του ιδιοκτήτη / διευθυντή να ασκήσει το επάγγελμά του για μεγάλο χρονικό διάστημα.

(γ) Σοβαρή φυσική καταστροφή που προκάλεσε σημαντική ζημιά στην οινοποιητική μονάδα.

(δ) Σοβαρή καταστροφή από ατύχημα της οινοποιητικής μονάδας.

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων και οι σχετικές αποδείξεις πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς στο Υπουργείο εντός 60 ημερολογιακών ημερών από το συμβάν.

Επισύρεται η προσοχή των αιτητών, ειδικά ως προς το περιεχόμενο των αιτήσεων τους, καθώς και των οποιωνδήποτε δηλώσεων και στοιχείων τα οποία υποβάλλονται προς υποστήριξη τους, ότι στις πρόνοιες του Άρθρου 46(3) του Περί της Ιδρύσεως και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών καθώς και άλλων συναφών θεμάτων Νόμου: «Πρόσωπο που παρεμποδίζει τους υπαλλήλους του ΟΑΠ στην εκτέλεση των καθηκόντων τους όπως προνοείται στα εδάφια (1) και (2) ή παρέχει ανακριβή ή ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή παρεμποδίζει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο το έργο τους, διαπράττει ποινικό αδίκημα, το οποίο τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι 2 χρόνια ή με χρηματική ποινή μέχρι €8543 ή και με τις δύο αυτές ποινές». Όπου ο Οργανισμός έχει εύλογη υποψία για διάπραξη του πιο πάνω ή οποιουδήποτε άλλου ποινικού αδικήματος, η υπόθεση θα παραπέμπεται στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

21. Αλλαγές σε Δράσεις των Δικαιούχων (Ήσσονος και Μείζονος Σημασίας)

Σύμφωνα με το άρθρο 53 (1) του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού 1149/2016, πριν από την υποβολή της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου της ενίσχυσης, και σε κάθε περίπτωση, πριν από τον επιτόπιο έλεγχο που προηγείται της τελικής πληρωμής, ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει τροποποιήσεις στην αρχικά εγκριθείσα δράση, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές δεν υπονομεύουν τους στόχους της συνολικής δράσης και είναι δεόντως αιτιολογημένες.

Τα αιτήματα θα πρέπει να υποβάλλονται σε συγκεκριμένο τυποποιημένο έγγραφο, το οποίο θα διατίθεται από το ΥΕΕΒ.

Τονίζεται ότι, ο αιτητής θα πρέπει στο αίτημά του να αναφέρει τις εγκριθείσες επενδύσεις (με βάση τον α/α και την περιγραφή που φαίνεται στον Πίνακα Επενδύσεων) οι οποίες τροποποιούνται και να παρέχει επαρκή αιτιολόγηση για την αναγκαιότητα της κάθε αλλαγής. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να προσκομίζει σχετικά αποδεικτικά έγγραφα π.χ. προσφορές /τεχνικά εγχειρίδια για τις νέες επενδύσεις. Σε περιπτώσεις που οι αλλαγές αφορούν εξοπλισμό διαφορετικής δυναμικότητας από τον εγκεκριμένο με κόστος πέραν των €30.000, θα πρέπει να προσκομίζονται δύο προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές, ως η σχετική πρόνοια του Μέτρου. Σημειώνεται πως οι περιπτώσεις αιτήματος που αφορούν μεταφορές κεφαλαίων μεταξύ δράσεων που έχουν εγκριθεί λόγω εξοικονομήσεων που προκύπτουν θα πρέπει να αναφέρονται επακριβώς.

21.1 Ήσσονος και Μείζονος σημασίας αλλαγές

Σύμφωνα με το άρθρο 53 (2) του κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμού 1149/2016, προνοούνται **μικρές αλλαγές (ήσσονος σημασίας)** στις δράσεις των δικαιούχων. Αυτές επιτρέπονται στο πλαίσιο του αρχικά εγκριθέντος ποσού της επιλέξιμης στήριξης υπό την προϋπόθεση

ότι: (α) γίνεται ενημέρωση της αρμόδιας αρχής εφαρμογής χωρίς να απαιτείται προηγούμενη έγκριση, (β) δεν επηρεάζουν την επιλεξιμότητα οποιουδήποτε μέρους της δράσης και των συνολικών της στόχων (γ) επιτρέπονται μεταφορές κεφαλαίων μεταξύ των ενεργειών που καλύπτονται από δράση που έχει ήδη εγκριθεί **έως το 20% κατ' ανώτατο όριο** των αρχικώς εγκριθέντων ποσών για κάθε ενέργεια, και ότι δεν γίνεται υπέρβαση του συνολικού ποσού της εγκριθείσας στήριξης και (δ) τα αρχικώς εγκριθέντα ποσά για κάθε ενέργεια μειώνονται **έως 20% κατ' ανώτατο όριο**.

Μείζονος σημασίας αλλαγές καλούνται όσες αλλαγές δεν είναι **ήσσονος σημασίας** (όπως αναφέρεται πιο πάνω) και επιτρέπονται υπό την προϋπόθεση ότι: (α) γίνεται ενημέρωση της αρμόδιας αρχής εφαρμογής και (β) **λαμβάνεται σχετική έγκριση** για τις αλλαγές.

21.2 Προθεσμίες Ενημέρωσης της Αρμόδιας Αρχής

Για τις ήσσονος σημασίας αλλαγές συστήνεται οι δικαιούχοι να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή εφαρμογής άμεσα και το αργότερο με την υποβολή του αιτήματος πληρωμής του υπολοίπου της ενίσχυσης.

Για τις μείζονος σημασίας αλλαγές, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή εφαρμογής έγκαιρα και είτε (α) όχι αργότερα από τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν την έναρξη υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών/δαπανών για την πρόθεση μεταβολής των ενεργειών και του εκτιμώμενου κόστους, είτε (β) πριν από την υποβολή της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου της ενίσχυσης. Σε κάθε περίπτωση, η σχετική έγκριση λαμβάνεται πριν από τον επιτόπιο έλεγχο που προηγείται της τελικής πληρωμής.

Μετά τη λήξη των εν λόγω προθεσμιών, οι μεταβολές αυτές και τυχόν διενεργηθέντες δαπάνες δεν θα γίνονται αποδεκτές, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (*force majeure*) όπου δικαιολογημένα οι αιτητές αιτούνται γραπτώς την αλλαγή.

Η αρμόδια αρχή εφαρμογής οφείλει να ενημερώσει γραπτώς τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών κατά το μέγιστο από την ενημέρωση της, κατά πόσο οι αιτούμενες τροποποιήσεις εγκρίνονται ή απορρίπτονται.

22. Πρόδηλα σφάλματα

Κάθε ανακοίνωση, απαίτηση ή αίτηση που υποβάλλεται με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1150/2016 συμπεριλαμβανομένης αίτησης ενίσχυσης, είναι δυνατόν να αναπροσαρμοσθεί οποτεδήποτε μετά την υποβολή της σε περιπτώσεις πρόδηλων σφαλμάτων. Τα πρόδηλα σφάλματα που αναγνωρίζονται από την αρμόδια αρχή είναι τα ακόλουθα:

- Στοιχεία που φαίνονται έκδηλα αταίριαστα σε σχέση με τις ζητούμενες πληροφορίες.
- Λάθος κωδικός εάν διαπιστώνεται τούτο από άλλες πληροφορίες.
- Λάθη που διαπιστώνονται στα πλαίσια ενός πιο επισταμένου ελέγχου (οπτικά ή μηχανογραφικά) και τα οποία προκύπτουν από σύγκριση των στοιχείων που δίδονται στην αίτηση ή στα συνοδευτικά δικαιολογητικά.
- Λάθη αριθμητικών πράξεων.

- Ασυμβατότητες μεταξύ των πληροφοριών του ίδιου εντύπου.
- Τυπογραφικό λάθος των επισυναπτόμενων στοιχείων που προέρχονται από μηχανογραφικό σύστημά του αιτητή, και εφόσον αποδεικνύεται με τη βοήθεια άλλων πληροφοριών ότι ο αιτητής είχε δηλώσει τα στοιχεία ορθά.

23. Παρατυπίες

Ο ΚΟΑΠ θέτει στη διάθεση της Επιτροπής στοιχεία για τις παρατυπίες και τις περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης που διαπιστώνονται, καθώς και πληροφορίες για τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1975 της Επιτροπής, δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2015/1971 της Επιτροπής.

Μεταξύ άλλων ορισμών που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία, «υπόνοια απάτης» θεωρείται κάθε παρατυπία που οδηγεί στην κίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο ώστε να καθοριστεί η ύπαρξη δόλου, και ιδίως απάτης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) της σύμβασης η οποία έχει καταρτισθεί βάσει του άρθρου Κ.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η έννοια της "παρατυπίας" είναι εκείνη που δίδεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95, σύμφωνα με την οποία παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ε.Ε. που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ε.Ε. είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Ε.Ε., είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε..

Μεταξύ όλων των άλλων στοιχείων που προβλέπονται από τον προαναφερόμενο Κανονισμό, κοινοποιούνται επίσης προς την Επιτροπή τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών δύναται επίσης να κοινοποιηθούν στην OLAF σύμφωνα και με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 του Συμβουλίου της 22ης Ιουνίου 1995 σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν έναντι ορισμένων δικαιούχων συναλλαγών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ. Η OLAF με τη σειρά της δύναται να κοινοποιήσει τα δεδομένα αυτά στις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1469/95 και το άρθρο 7 των κανόνων εφαρμογής του. Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

24. Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Ο ΚΟΑΠ δεσμεύεται να διατηρεί όλα τα προσωπικά δεδομένα που υποβάλλουν οι αιτητές, πλήρως ασφαλή και προστατευμένα . Ο ΚΟΑΠ έχει θέσει σε εφαρμογή όλα τα απαραίτητα τεχνικά μέτρα για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της προστασίας των συστημάτων που διαθέτουν προσωπικά δεδομένα. Η διαφάνεια στη χρήση των προσωπικών δεδομένων που κατέχονται και η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων είναι σημαντική για τον ΚΟΑΠ.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων για τη συλλογή και επεξεργασία όλων των προσωπικών δεδομένων που υποβάλλονται από αιτητές στον ΚΟΑΠ είναι ο ίδιος ο ΚΟΑΠ, ως νομικό πρόσωπο (Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών, Μιχαήλ Κουτσόφτα 20 (γωνία

Εσπερίδων και Μιχαήλ Κουτσόφτα) 2000 Λευκωσία, τηλ.00357-22557777 Φαξ:0035722557755). Μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων στο Email: dpo@capo.gov.cy

Ο ΚΟΑΠ ζητά προσωπικά δεδομένα στην έκταση που αυτά είναι απολύτως απαραίτητα με σκοπό την υποβολή και την επεξεργασία της αίτησης ενίσχυσης. Οποιαδήποτε προσωπικά δεδομένα δίδονται σε εθελοντική βάση. Η μη παροχή όλων των προσωπικών δεδομένων που απαιτούνται για τη διευκόλυνση της επεξεργασίας της αίτησης σας θα έχει ως αποτέλεσμα ο ΚΟΑΠ να μην μπορεί να επεξεργαστεί την αίτηση σας ή να απορρίψει την αίτηση σας.

Κατηγορίες προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται από τον ΚΟΑΠ κατά την υποβολή αιτήσεως στα πλαίσια αίτησης ενίσχυσης περιλαμβάνουν το ονοματεπώνυμο, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμός ταυτότητας (σε περίπτωση φυσικού προσώπου) ή Εταιρείας (σε περίπτωση νομικού προσώπου), Διεθνής Αριθμός Τραπεζικού Λογαριασμού (IBAN) του αιτητή, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και τηλέφωνο του νόμιμου εκπροσώπου ή/και ατόμου επικοινωνίας του αιτητή. Τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργάζεται ο ΚΟΑΠ θα χρησιμοποιηθούν μόνο με σκοπό την επεξεργασία της αίτησης του αιτητή, τη διαχείριση των πιστώσεων του Ταμείου Πληρωμών, την πρόληψη και πάταξη ατασθαλιών σε σχέση με πιστώσεις που εγκρίνονται από το Ταμείο Πληρωμών και την ανάκτηση ποσών που προέρχονται από τις πιστώσεις που αναφέρονται πιο πάνω, οι οποίες απωλέστηκαν λόγω παρατυπίας ή αμέλειας και θα χρησιμοποιούνται μόνο σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων.

Ο ΚΟΑΠ ενδέχεται να διαβιβάσει προσωπικά δεδομένα σε κρατική αρχή, υπηρεσία ή άλλο κρατικό φορέα εκεί που το απαιτεί οποιαδήποτε Νομοθεσία ή δικαστική απόφαση (Ελεγκτική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, το Υπουργείο Εσωτερικών, στο όργανο πιστοποίησης του ΚΟΑΠ, σε τοπικές αρχές, Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, Κοινωνικές Ασφαλίσεις, Υπηρεσία Φοιτητικής Μέριμνας), όπως επίσης και σε Υπηρεσίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης, σε όργανα και επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης), σε συνεργάτες / αναδόχους που ο ΚΟΑΠ έχει αναθέσει την εκτέλεση συγκεκριμένης εργασίας για λογαριασμό του και απαιτείται η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων (Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Τμήμα Γεωργίας, Τμήμα Δασών, Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, Ταμείο Θήρας, Υπηρεσία Περιβάλλοντος, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, παρόχους τεχνολογίας πληροφοριών, επαγγελματικούς συμβούλους περιλαμβανομένων και των εξωτερικών νομικών μας συμβούλων, αναλογιστές, ασφαλιστικές εταιρείες), αλλά μόνο όπου καλόπιστα πιστεύουμε ότι τέτοια διαβίβαση είναι απαραίτητη για (i) σκοπούς συμμόρφωσης με οποιαδήποτε νομοθεσία, οδηγία ή κανονισμό, νομική υποχρέωση, νομική διαδικασία (ii) για σκοπούς έρευνας, παρεμπόδισης, ανίχνευσης απάτης, ασφάλειας ή τεχνικών θεμάτων (iii) για την προστασία των δικαιωμάτων, της περιούσιας και των εργασιών του ΚΟΑΠ και των υπαλλήλων του (iv) για σκοπούς αξιολόγησης, έρευνας, ανάλυσης και στατιστικής (v) για σκοπούς ελέγχων πολλαπλής συμμόρφωσης. Προσωπικά δεδομένα που ενδεχομένως να χρησιμοποιηθούν σε στατιστικές, ερευνητικές και αναλυτικές χρήσεις υπό ορισμένες περιστάσεις, θα ψευδονυμοποιούνται ή θα ανωνυμοποιούνται, ανάλογα με την περίπτωση, για την προστασία από την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων. Η χρήση των δεδομένων με αυτόν τον τρόπο μπορεί να διευκολύνει τον ΚΟΑΠ στην ενημέρωση των

αποφάσεων πολιτικής στο μέλλον, γεγονός που θα ωφελήσει τους αιτητές του προγράμματος ενίσχυσης. Ο ΚΟΑΠ είναι επί του παρόντος υποχρεωμένος από το νόμο να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους αιτούντες, απαντώντας σε αιτήσεις που υποβλήθηκαν από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, και άλλους φορείς.

Οι πληροφορίες που παρέχονται προς υποστήριξη μιας αίτησης στο πλαίσιο χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ, δεν διαβιβάζονται αυτή τη στιγμή εκτός της ΕΕ.

Τα δεδομένα που υποβάλλονται προς υποστήριξη της αίτησης θα διατηρηθούν από τον ΚΟΑΠ μόνο εφόσον υπάρχει επιχειρηματική ανάγκη να γίνει σύμφωνα με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν. Μετά από αυτό το διάστημα, θα επιστημανθούν για καταστροφή και θα καταστραφούν σύμφωνα με εσωτερικές οδηγίες ή κατευθυντήριες γραμμές για καταστροφή που έχουν ληφθεί.

Με βάση τη νομοθεσία το κάθε πρόσωπο του οποίου ο ΚΟΑΠ κατέχει δεδομένα έχει τα ακόλουθα δικαιώματα τα οποία μπορεί να ασκήσει επικοινωνώντας με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων, όπως περιγράφεται λεπτομερώς παραπάνω και αναφέροντας τα δικαιώματα που επιθυμεί να ασκήσει: πρόσβαση και διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περιορισμό της επεξεργασίας που αφορά το υποκείμενο των δεδομένων και δικαιώματος αντίταξης στην επεξεργασία, καθώς και δικαιώματος στη φορητότητα των δεδομένων και το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή. Δημοσιοποίηση των στοιχείων των δικαιούχων στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy).

25. Δημοσιοποίηση των στοιχείων των δικαιούχων στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy)

Σε εφαρμογή των άρθρων 111 και 112 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθώς και του Κεφαλαίου VI του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 908/2014 της Επιτροπής, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία θα περιλαμβάνουν τηρουμένων των σχετικών προνοιών: Το ονοματεπώνυμο (για φυσικά πρόσωπα), την πλήρη εταιρική επωνυμία (για νομικά πρόσωπα), την επωνυμία της ένωσης (για ενώσεις χωρίς δική τους νομική προσωπικότητα), τον δήμο ή την κοινότητα ή το χωριό και τον ταχυδρομικό κώδικα, τα αντίστοιχα ποσά των ενισχύσεων τα οποία έχει λάβει κάθε δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος και τη φύση και περιγραφή των χρηματοδοτούμενων μέτρων. Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι εν λόγω Ενωσιακοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις Αρμόδιες Αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ένωσης και των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Για την ανάρτηση των πληροφοριών η οποία απαιτείται από τον Κανονισμό 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τον Εκτελεστικό Κανονισμό 908/2014 της Επιτροπής, ο ΚΟΑΠ διασφαλίζει τη συμμόρφωση του με τις απαιτήσεις του Κανονισμού

679/2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων). Η Πολιτική Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα του ΚΟΑΠ είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα www.capo.gov.cy. Εκ των Υστέρων Έλεγχος

26. Εκ των Υστέρων Έλεγχος

Ο αιτητής δύναται να ελεγχθεί εκ των υστέρων από εντεταλμένους ελεγκτές του ΚΟΑΠ, σύμφωνα με τον **Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013 (ΤΙΤΛΟΣ V, ΚΕΦΑΛΑΙΟ III)**.

Τι αφορούν οι συγκεκριμένοι εκ των υστέρων έλεγχοι

Οι εν λόγω εκ των υστέρων έλεγχοι αφορούν τα εμπορικά έγγραφα των οντοτήτων εκείνων που είναι δικαιούχοι ή οφειλέτες και σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το σύστημα χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ ή των αντιπροσώπων τους ("επιχειρήσεις"), προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι συναλλαγές που αποτελούν μέρος του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ έχουν όντως πραγματοποιηθεί και κατά πόσον έχουν εκτελεστεί ορθώς. Σημειώνεται ότι η ακρίβεια των κυριότερων στοιχείων που υπόκεινται στον έλεγχο επαληθεύεται με διασταυρωτικούς ελέγχους που αφορούν επίσης, εάν χρειαστεί, τα εμπορικά έγγραφα τρίτων μερών.

Ορισμοί

«**εμπορικό έγγραφο**»: κάθε βιβλίο, κατάλογος, σημείωση και δικαιολογητικό έγγραφο, λογιστικό βιβλίο, αρχείο παραγωγής και ποιότητας και η αλληλογραφία σχετικά με την επαγγελματική δραστηριότητα της επιχείρησης, καθώς και τα εμπορικά στοιχεία, υπό οποιαδήποτε μορφή, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικά αποθηκευμένων στοιχείων, εφόσον τα έγγραφα ή στοιχεία αυτά έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τις υπό έλεγχο συναλλαγές.

«**τρίτο μέρος**»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συναλλαγές που γίνονται στο πλαίσιο του συστήματος χρηματοδότησης από το ΕΓΤΕ.

Πρόσβαση σε εμπορικά έγγραφα

Οι επιχειρήσεις διατηρούν τα εμπορικά έγγραφα για τρία τουλάχιστον έτη, που υπολογίζονται από τη λήξη του έτους της σύνταξής τους. Οι υπεύθυνοι των επιχειρήσεων ή τρίτο μέρος έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι παρέχονται στους υπεύθυνους για τον έλεγχο υπαλλήλους ή στα εξουσιοδοτημένα για τον σκοπό αυτό πρόσωπα, όλα τα εμπορικά έγγραφα και οι συμπληρωματικές πληροφορίες. Τα ηλεκτρονικά αποθηκευμένα στοιχεία πρέπει να παρέχονται σε κατάλληλο υπόθεμα. Όταν το σύνολο ή μέρος των εμπορικών εγγράφων που βάσει του εν λόγω Κανονισμού πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου, βρίσκονται σε επιχείρηση του ίδιου εμπορικού ομίλου, της ίδιας εταιρείας ή της ίδιας σύμπραξης επιχειρήσεων που διευθύνεται σε ενιαία βάση με την ελεγχόμενη εταιρεία, ανεξαρτήτως του εάν βρίσκονται εντός ή εκτός του εδάφους της Ένωσης, η ελεγχόμενη επιχείρηση πρέπει να τα θέτει στη διάθεση των αρμόδιων για τον

έλεγχο υπαλλήλων, σε τόπο και χρόνο που καθορίζονται από το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για τη διενέργεια του ελέγχου.

Ειδική Υπηρεσία

Η Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης του ΚΟΑΠ είναι υπεύθυνη, σύμφωνα με το άρθρο 85 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και το άρθρο 14(2) του Περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμου του 2003, για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Κανονισμού, το σχεδιασμό, το συντονισμό και τη γενική εποπτεία των εν λόγω ελέγχων που διενεργούνται από υπαλλήλους που ανήκουν σε άλλες υπηρεσίες.

Νομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις πρέπει να ενημερώνονται μέσα από τη Νομοθεσία της ΕΕ και της Κυπριακής Δημοκρατίας για τις σχετικές νομικές τους υποχρεώσεις. Η παρούσα αναφορά είναι περιληπτική και συνεπώς δεν αναφέρει εξαντλητικά και στην απαιτούμενη λεπτομέρεια όλες τις νομικές υποχρεώσεις των ελεγχόμενων. Όλη η σχετική πληροφόρηση συμπεριλαμβανομένης της Νομοθεσίας, μπορεί να αντληθεί ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (<http://www.capo.gov.cy>).

27. Ενστάσεις

Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις απορρίπτονται λόγω μη τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής ή μη ικανοποίησης όλων των κριτηρίων επιλεξιμότητας ή που δεν έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον το 40% των βαθμών στα κριτήρια προτεραιότητας ή που μέρος των επενδύσεων τους έχει απορριφθεί γιατί θεωρήθηκε μη επιλέξιμο, έχουν το δικαίωμα όπως **μέσα σε τριάντα (30) ημερολογιακές μέρες** από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής επιστολής του ΥΕΕΒ ή της ενημερωτικής επιστολής του ΚΟΑΠ για την καταβολή της ενίσχυσης, να υποβάλουν γραπτή ένσταση που **αποστέλλεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή προς το ΥΕΕΒ**.

Στην επιστολή θα πρέπει να ζητείται επανεξέταση της αίτησης συμμετοχής, παραθέτοντας συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους πιστεύεται ότι δεν έπρεπε να απορριφθεί ή δεν βαθμολογήθηκε σωστά.

Οι ενστάσεις θα εξετάζονται από τριμελή Επιτροπή (Επιτροπή Ενστάσεων), η οποία θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από τον Επίτροπο του ΚΟΑΠ. Σκοπός της Επιτροπής Ενστάσεων είναι να διασφαλίσει ότι η πρόταση έτυχε ίσης και δίκαιης μεταχείρισης από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης του ΥΕΕΒ.

Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν απορρίψεις λόγω μη τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων, των κριτηρίων επιλεξιμότητας ή πληρότητας η Επιτροπή Ενστάσεων εξετάζει το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης για να διαπιστώσει εάν υπήρξε οποιαδήποτε παράλειψη ή λάθος και αποφασίζει εάν κρίνεται δικαιολογημένη ή όχι η ένστασή τους.

Στις περιπτώσεις ενστάσεων που αφορούν αιτήσεις οι οποίες πληρούσαν τις τυπικές προϋποθέσεις και απορρίφθηκαν είτε λόγω χαμηλής βαθμολογίας ή για άλλο λόγο, η Επιτροπή Ενστάσεων εξετάζει τους λόγους της κάθε ένστασης σε σχέση μόνο με το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης και δεν αποδέχεται την αντικατάσταση των υποβληθέντων στοιχείων και παραστατικών.

Η υποβολή διευκρινήσεων ή/και συμπληρωματικών στοιχείων για περαιτέρω τεκμηρίωση μπορεί να γίνει αποδεκτή.

Ενστάσεις που τυχόν να υποβληθούν εκ παραδρομής στα Γραφεία του ΚΟΑΠ, θα διαβιβάζονται και αυτές στο ΥΕΕΒ για εξέταση από την Επιτροπή Ενστάσεων.

Η Επιτροπή Ενστάσεων, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, διατηρεί πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργεί μέσα στα πλαίσια των νόμων και κανονισμών που διέπουν την προκήρυξη και υλοποίηση του Μέτρου.

28. Ηλεκτρονική Ενημέρωση

Το παρόν έντυπο δεν είναι εξαντλητικό και πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στην Παράγραφο 1 και οι οποίοι βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=el> και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

(Παράρτημα VII, Μέρος II του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013)

1. Οίνος

Οίνος είναι το προϊόν που παράγεται αποκλειστικά με πλήρη ή μερική αλκοολική ζύμωση νωπών σταφυλιών, είτε αυτά έχουν υποστεί έκθλιψη είτε όχι, ή γλεύκους σταφυλιών.

Ο οίνος έχει:

α) ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΧVα σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 8,5% vol., υπό τον όρο ότι προέρχεται αποκλειστικά από σταφύλια που έχουν συγκομιστεί στις αμπελουργικές ζώνες Α και Β που αναφέρονται στο προσάρτημα του παρόντος παραρτήματος, και τουλάχιστον 9% vol. για τις άλλες αμπελουργικές ζώνες·

β) κατά παρέκκλιση του ισχύοντος ελάχιστου αποκτημένου αλκοολικού τίτλου, εφόσον φέρει προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα ΧVα σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 4,5 % vol.·

γ) συνολικό αλκοολικό τίτλο όχι ανώτερο από 15% vol. Κατά παρέκκλιση:

- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να φθάνει το 20% vol. για τους οίνους που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό σε ορισμένες αμπελουργικές περιοχές της Κοινότητας οι οποίες θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4,
- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να υπερβαίνει το 15% vol. για οίνους με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό·

δ) με την επιφύλαξη παρεκκλίσεων που είναι δυνατόν να θεσπιστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, ολική οξύτητα, εκφραζόμενη σε τρυγικό οξύ, τουλάχιστον 3,5 γραμμάρια ανά λίτρο, ήτοι 46,6 χιλιοστοϊσοδύναμα ανά λίτρο.

«Ρετσίνα» είναι ο οίνος που παράγεται αποκλειστικά στη γεωγραφική επικράτεια της Ελλάδας από γλεύκος σταφυλιών επεξεργασμένο με ρητίνη Πεύκης Χαλεπίου. Η χρησιμοποίηση της ρητίνης της Πεύκης Χαλεπίου επιτρέπεται μόνο για την παραγωγή οίνου «Ρετσίνα» υπό τους όρους της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας.

Κατά παρέκκλιση του στοιχείου β), τα «Tokaji eszencia» και «Tokajská esencia» θεωρούνται οίνοι.

2. Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση

Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση είναι το προϊόν του οποίου η αλκοολική ζύμωση δεν έχει ακόμη περατωθεί και ο οποίος δεν έχει ακόμη διαχωριστεί από την οινολάσπη του.

3. Οίνος λικέρ

Οίνος λικέρ είναι το προϊόν:

α) που έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και όχι ανώτερο από 22% vol.·

β) που έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 17,5% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.·

γ) που παράγεται από:

- γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση,

- οίνο,
- συνδυασμό των παραπάνω προϊόντων, ή
- γλεύκος σταφυλιών ή μείγμα αυτού με οίνο, προκειμένου για οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι θα καθοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

δ) που έχει αρχικό φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

ε) στο οποίο έχουν προστεθεί τα ακόλουθα:

i) μεμονωμένα ή σε μείγμα:

- ουδέτερη αλκοόλη οινικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της αλκοόλης που προέρχεται από απόσταξη σταφίδων, με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 96% vol.,
- απόσταγμα οίνου ή σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,

ii) καθώς και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
- συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που αναφέρονται στο στοιχείο ε) σημείο i) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση·

στ) στο οποίο, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του στοιχείου ε), προκειμένου για ορισμένους οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, έχουν προστεθεί:

i) οποιοδήποτε από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο ε) σημείο i), μεμονωμένα ή σε συνδυασμό· ή

ii) ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- αλκοόλη από οίνο ή από σταφίδες με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 95% vol. και όχι ανώτερο από 96% vol.·
- αποστάγματα οίνου ή στεμφύλων σταφυλιών με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,
- αποστάγματα σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και κατώτερο από 94,5% vol.

iii) και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση,
- συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με απευθείας θέρμανση και, εκτός της κατεργασίας αυτής, ανταποκρίνεται στον ορισμό του συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλιών,
- συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
- συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο στ) σημείο ii) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση.

4. Αφρώδης οίνος

Αφρώδης οίνος είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωματίση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 8,5% vol.

5. Αφρώδης οίνος ποιότητας

Αφρώδης οίνος ποιότητας είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωματίση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3,5 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 9% vol.

6. Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου

Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου είναι ο αφρώδης οίνος ποιότητας:

α) που παρασκευάζεται με αποκλειστική χρησιμοποίηση, κατά την παρασκευή της “cuvée”, γλεύκους σταφυλιών ή γλεύκους σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση, το οποίο προέρχεται από συγκεκριμένες οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου, βάσει καταλόγου που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4. Οι αφρώδεις οίνοι ποιότητας αρωματικού τύπου που παράγονται παραδοσιακά με τη χρησιμοποίηση οίνων κατά την παρασκευή της “cuvée”, προσδιορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

β) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

γ) του οποίου ο αποκτημένος αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 6% vol·

δ) του οποίου ο ολικός αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 10% vol.

Οι ειδικοί κανόνες όσον αφορά άλλα συμπληρωματικά χαρακτηριστικά ή συνθήκες παραγωγής και εμπορίας καθορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

7. Αεριούχος Αφρώδης οίνος

Αεριούχος αφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

- α) παράγεται από οίνο χωρίς προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη·
- β) κατά την εκπωμάτιση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη αυτού του αερίου·
- γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα.

8. Ημιαφρώδης οίνος

Ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

- α) παράγεται από οίνο, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω οίνος έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·
- β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol.·
- γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο ενδογενές διοξείδιο του άνθρακα·
- δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

9. Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος

Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

- α) παράγεται από οίνο·
- β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol. και ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·
- γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα που προέρχεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη·
- δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

10. Γλεύκος σταφυλιών

Γλεύκος σταφυλιών είναι το υγρό προϊόν που παράγεται φυσικώς ή με φυσικές διεργασίες από νωπά σταφύλια. Αποκτημένος αλκοολικός τίτλος του γλεύκους σταφυλιών που δεν υπερβαίνει το 1% vol. είναι αποδεκτός.

11. Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση είναι το προϊόν της ζύμωσης γλεύκους σταφυλιών, το οποίο έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 1% vol. και κατώτερο από τα τρία πέμπτα του ολικού κατ' όγκο αλκοολικού τίτλου του.

12. Γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν της μερικής ζύμωσης γλεύκους από λιαστά σταφύλια, του οποίου η περιεκτικότητα σε ολικά σάκχαρα πριν από τη ζύμωση είναι τουλάχιστον 272 γραμμάρια ανά λίτρο και ο φυσικός και αποκτημένος αλκοολικός τίτλος δεν είναι κατώτερος από 8% vol. Εντούτοις, ορισμένοι οίνοι ανταποκρινόμενοι στις απαιτήσεις αυτές, οι οποίοι θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη

διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, δεν θεωρούνται γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια.

13. Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών

Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που θα καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 50,9%.

Το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

14. Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών

Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο υγρό προϊόν που:

α) παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που πρόκειται να καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 61,7%.

β) έχει υποστεί επιτρεπόμενη κατεργασία μείωσης της οξύτητας και απομάκρυνσης συστατικών, εκτός από τα σάκχαρα:

γ) παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- pH που δεν υπερβαίνει την τιμή 5 στους 25 Brix,
- οπτική πυκνότητα σε μήκος κύματος 425 nm, για πάχος 1 cm, που δεν υπερβαίνει την τιμή 0,100 για γλεύκος σταφυλιών συμπυκνωμένου στους 25 Brix,
- περιεκτικότητα σε σακχαρόζη μη ανιχνεύσιμη με μέθοδο ανάλυσης που πρόκειται να καθοριστεί,
- δείκτη Folin-Ciocalteu που δεν υπερβαίνει την τιμή 6,00 στους 25 Brix,
- ογκομετρούμενη οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 15 χιλιοστοϊσοδύναμα ανά χιλιόγραμμα ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε διοξειδίο του θείου που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμα ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε σύνολο κατιόντων όχι μεγαλύτερη από 8 χιλιοστοϊσοδύναμα ανά χιλιόγραμμα ολικών σακχάρων,
- αγωγιμότητα στους 25 Brix και 20°C που δεν υπερβαίνει τα 120 micro-Siemens/cm,
- περιεκτικότητα σε υδροξυμεθυλοφουρουράλη που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμα ολικών σακχάρων,
- παρουσία μεσοϊννοσιτόλης.

Το διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

15. Οίνος από λιαστά σταφύλια

Οίνος από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν που:

α) παρασκευάζεται χωρίς εμπλουτισμό, από σταφύλια που έχουν αφεθεί στον ήλιο ή στη σκιά για μερική αφυδάτωση·

β) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·

γ) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. (ή 272 γραμμάρια σακχάρων ανά λίτρο).

16. Οίνος από υπερώριμα σταφύλια

Οίνος από υπερώριμα σταφύλια είναι το προϊόν που:

α) παράγεται χωρίς εμπλουτισμό·

β) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 15% vol.·

γ) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol.

Τα κράτη μέλη δύνανται να ορίζουν περίοδο παλαίωσης για το προϊόν αυτό.

17. Ξίδι από οίνο

Ξίδι από οίνο είναι το ξίδι που:

α) παράγεται αποκλειστικά με οξική ζύμωση οίνου·

β) έχει ολική οξύτητα τουλάχιστον 60 γραμμάρια ανά λίτρο, εκφραζόμενη σε οξικό οξύ.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

με ημερομηνία 6/5/2003 και αριθμό 2003/361/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει το 1.250.000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5.000 κατοίκους.

3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή

των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περιόδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλειστή διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (EME), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των EME. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 7

Στατιστικές

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα

Άρθρο 8

Παραπομπές

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιοδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9

Αναθεώρηση

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Τμήμα Περιβάλλοντος
1498 Λευκωσία

Αποστολή στο Φαξ: 22 774945 ή στο email: apafiti@environment.moa.gov.cy

Με την παρούσα επιστολή σας υποβάλλω στοιχεία για το Εργοστάσιο / Μονάδα / Εγκατάσταση / Εταιρεία
....., η οποία βρίσκεται
(διεύθυνση).....

Παρακαλώ όπως εξετάσετε κατά πόσον:

1. Η εγκατάσταση / εργοστάσιο / μονάδα εμπίπτει στον Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον Νόμο 127(Ι)2018 και συμπληρωθούν ανάλογα τα σημεία 8-10 – Παράρτημα Α.
2. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών, σύμφωνα με τον περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμο του 2013 - 2016.
3. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013.
4. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικού Καταχώρησης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.

Η βεβαίωση για τα πιο πάνω, είναι απαραίτητη για σκοπούς επιχορήγησης στα πλαίσια Σχεδίων Παροχής Χορηγιών που εφαρμόζει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

(πληροφορίες στο 22 408965)

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα στοιχεία στο **Παράρτημα Α** είναι αληθή.

.....
(Υπογραφή και σφραγίδα Εταιρείας)

Άτομο Επικοινωνίας..... Τηλέφωνο..... Φαξ:.....

Διευθυντής του Εργοστασίου / Μονάδας / Εγκατάστασης / Εταιρείας .....

Διεύθυνση αλληλογραφίας .....

Ημερομηνία :.....

Παράρτημα Α

1. Περιγραφή παραγωγικής διαδικασίας

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Τύποι υγρών αποβλήτων

.....

.....

.....

.....

.....

3. Ποσότητες κάθε τύπου υγρών αποβλήτων

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Τύπος στερεών αποβλήτων

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Ποσότητες κάθε τύπου στερεών αποβλήτων

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Τρόπος διαχείρισης των υγρών και των στερεών αποβλήτων (π.χ. συλλογή, επεξεργασία, διάθεση, απόρριψη κτλ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Επισυνάπτεται διάγραμμα ροής (όπου υπάρχουν υγρά απόβλητα)

8. Η υλοποίηση του έργου καλύπτεται από τον Περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμο 127(Ι)2018.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν η απάντηση είναι ΝΑΙ

9. Έχει υποβληθεί Μελέτη Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον;

ΝΑΙ

ΟΧΙ

Αν η απάντηση είναι ΝΑΙ

10. Έχει εκδοθεί θετική γνωμάτευση από την Περιβαλλοντική Αρχή;

ΝΑΙ

ΟΧΙ